

při ÚKDŽ Praha

číslo 6/ září 1988

obsah:

pět let Fantastyky	0
program klubu R.U.R. říjen - leden 1989	3
Naše reportáž:	
100. let	4
Parcon a le Ostrava	5
Sr kalendář	8
Šaldova dýka představuje	
Milan Hejduk	9
Čtyři vzpomínky	9
Soutěže	12
Diskusní fórum	
Kočas '87	14
Jak šel čas	24
Poslední dávka	
I. Adamovič: Dvoj-í/-kový svět kyberpunka	27
Anály kyberpunku	28
rozhovor s bratry Strugackými	32
Lidé + Knihy + Události /Co nového u Clarka, Clarke kontra Asimov/	34
Fanziny pod rentgenem	35
Časopisy pod rentgenem	36

neprodejné, pouze pro klubovou potřebu, náklad 150 výtisků

číslo sestavil Vladimír Veverka

zpravodaj neprošel jazykovou úpravou, uzávěrka 1. září 1988

FANTASTYKA

V říjnu 1987 se v Moskvě uskutečnila mezinárodní konference "Vědecká fantastika a budoucnost lidstva". Zúčastnili se jí spisovatelé SF z mnohých států světa. Na konferenci byl přítomen i dávný přítel Techniky mloděži, známý polský SF spisovatel Adam Hollanek - šéfredaktor časopisu Fantastyka. Rozmlouvá s ním náš korespondent Michail Puchov.

- Adame, vašemu časopisu je pět let. Přesto je Fantastyka nejstarší ze SF časopisů vydávaných v socialistických státech. Jak vlastně tento nápad vznikl a jak se jej podařilo uvést do života? Vždyť u nás se podobné nápady posuzují už dávno, ale přechod od slov k činům se poněkud protahuje. Science fiction publikují pravidelně nebo příležitostně různá nakladatelství, existují i periodické série knih Iskateľ a Svět dobrodružství, sborníky "Fantastika" a "NF" /naučnaja fantastika/, ale to všechno jsou almanachy a antologie a specializovaný časopis jako takový dosud neexistuje. A to, že je ho zapotřebí, potvrzuje už jen posta Techniky mloděži. Zkrátka vaše zkušenosti mohou pro nás být velmi užitečné.

-- Je třeba říci, že náš časopis vznikl v období pro Polsko velmi těžkém, o kterém vědí všichni. Je to samozřejmě náhodné a objektivní příčiny jsou tyto: nakladatelství v naší zemi vydávala stále více a více vědeckofantastické literatury, klubové hnutí milovníků SF získalo skutečně masový charakter. Bylo jasné, že je zapotřebí specializovaného časopisu, v němž se tyto jevy měly soustřeďovat a který by analyzoval a koordinoval jejich další rozvoj. A tak jsme se my - polští SF spisovatelé, dali dohromady, poradili jsme se, došli k závěru, že takový časopis doopravdy potřebujeme, a byl vybrán šéfredaktor. A tím jse byl já. Musím podotknout, že být redaktorem neexistujícího vydání není snadné, oběhávání nejrozumnějších instancí stojí mnoho času i nervů. Naštěstí mezi těmi, s nimiž jsem hovořil, byli lidé, kteří sci-fi rozuměli a měli ji rádi. Poskytli velkou pomoc - jak vidíte, stal jsem se skutečným šéfredaktorem. Vytvořil se pevný a silný kolektiv, takže ne náhodou je dnes Fantastyka známa daleko za hranicemi Polska.

- A čím se časopis hlavně liší od almanachu? Asi nejen tím, že vychází častěji...

-- Samozřejmě. Nebudu tu ani mluvit o ekonomické stránce věci - je přirozené, že u časopisu je finanční stránka výhodnější. V časopise SF musí být podle mého názoru věnováno dost místa kritice. V almanachu se s tím obvykle nepočítá. Samozřejmě se i dříve objevovaly recenze na sci-fi knihy, ale bez jakéhokoli systému, materialy se zdaleka ne vždy dostávaly až k adresátovi - příznivci sci-fi. Totéž se dá říci i o besedách se SF spisovateli, vydavateli sci-fi literatury a o informacích ze světa SF v zahraničí. Teď se tím vším zabývá naše oddělení kritiky, které vede A. Newiadowski, a když čtenář vezme do ruky nejnovější číslo Fantastyky, může si být jist, že nepromeška ani jedinou knižní novinku, bude mít k dispozici kvalifikovaný posudek na všechno, co se u nás publikuje.

- Ale přece jen zabírají hlavní část vašeho časopisu literární díla polských a zahraničních autorů. Proč se vlastně publikuje mnohem více tvorby zahraniční?

-- Podle mého názoru je to zcela přirozené. Vždyť naše

oddělení pro zahraničí /vede je Lech Jeczmyk/ musí předkládat objektivní obraz SF literatury, seznamovat čtenáře s díly vydávanými v celém světě, včetně Sovětského svazu. Dobrých spisovatelů SF je na sta, ne-li na tisíce, a i jen letmé seznámení s jejich tvorbou vyžaduje nemálo místa. S domácí SF je to snazší - vydáváme jak novinky, tak i stará a polozapomenutá díla. Oddělení polské literatury /vede je Maciej Parowski/ pracuje výborně s mladými autory. Už jsme zorganizovali dvě soutěže o krátkou povídku. Poprvé jich bylo zasláno 800, podruhé kolem 2000. Úroveň nejlepších byla tak vysoká, že sborník sestavený z výsledků prvního kola vyšel v jednom z našich nejznámějších nakladatelství v Krakově - Wydawnictwo literackie - byl během několika dnů rozebrán a měl vynikající recenze. Nyní se v tomto nakladatelství připravuje nový sborník. Lze tedy říci, že do polské literatury vstoupila nová generace SF spisovatelů. Píše jinak než ta předchozí, staví si jiné problémy. Zvláštní důraz je kladen na psychologii, na "vnitřní kosmos". Oni jsou budoucností naší sci-fi.

- Takže experiment se podařil?

-- Ano. A nyní začínáme ještě jeden. Byly tu sice pochybnosti, ale přesto jsme se rozhodli jej uskutečnit. K časopisu budeme vydávat dvě čtvrtletní přílohy. Jedna z nich bude věnována dětské sci-fi.

- Čeho se pochybnosti týkaly?

-- Provedli jsme už dva sociologické průzkumy. Vydali jsme ankety a zpracovali jsme jejich výsledky. Teď známe svého čtenáře mnohem lépe, a to i pokud jde o věk. Tak se například ukázalo, že Fantastyku čtou i dvanáctiletí chlápci i osmdesátiletí starci. Naskytá se otázka: proč začít vydávat ještě něco dalšího, když nas i tak čte každý? Ale došli jsme k závěru, že musíme uplatnit diferenciovaný přístup. Tím, že budeme vydávat současně několik periodik, pokryjeme široký rejstřík čtenářů a lépe uspokojíme požadavky všech věkových kategorií.

- Jedna příloha bude tedy pro děti školního věku, a co ta druhá? Ta bude pro důchodce?

-- Nikoli. Druhá příloha je určena ctitelům comiců - kreslených příběhů. Naše comicsy ve Fantastyce se setkaly s nejružnější odezvou: jedni jsou kategoricky "pro", jiní neméně kategoricky "proti". Zatímco specializovaná publikace se spíše dostane ke správnému adresátovi. SF pro děti chceme vydávat v nákladu 120 tisíc, comiců o 30 tisíc více, čili ve stejném nákladu jako samotný časopis.

- Když už mluvíme o nákladu, je u nás od letoška možnost Fantastyku si objednat. Pokud vím, je velmi mnoho zájemců. Jsou i takoví, kteří se jen kvůli tomu začnou učit polsky. Co se stane, jestli si celý stopadesátitisícový náklad Fantastyky objednájí čtenáři ze SSSR?

-- To by byla zajímavá situace. Z jedné strany bychom z toho měli mít radost a vedení našeho nakladatelství by se konečně přesvědčilo, jakou má náš časopis popularitu. Na druhé straně - jak odstranit všechna omezení? Vždyť jsme omezení nejen papírem, který mimochodem nakupujeme u vás, ale i možnostmi polygrafie. Tiskárenské stroje jsou staré, nových je málo a všechny jsou maximálně vytíženy. Zvýšení nákladu je velmi obtížný úkol, otevřeně řečeno, nedovedu si představit, jak si s tím poradíme. No - uvidíme.

- Není tomu tak dávno, co se objevil váš "soupeř", maďarský časopis Galactica, který byl dosud jen almanachem, začal vycházet jako skutečný časopis. Jak se k tomu stavíte?

-- My jeho vydávání jen vítáme. Galactica je skvělý časopis, už jsme s ním podepsali dohodu o spolupráci. Vzájemně se navštěvujeme, vyměňujeme si materiály - ilustrace i literární díla. Když už jsme začali mluvit o soupeřích, musím se zmínit o časopisu Sirius, který vychází v Zabřebu v Jugoslávii. Nevydává ovšem kritiku, je to spíše almanach. Tady na konferenci jsem se setkal s bulharskými kolegy. Rovněž připravují vědeckofantastický časopis, který se má jmenovat taky Galactica. Jsme připraveni s nimi spolupracovat. Bylo mi řečeno, že i u vás se o podobném časopise uvažuje. Budou v něm sice i díla pouze dobrodružná, ale především science fiction. A tady bych se chtěl zmínit ještě o jednom problému, který vzbuzuje určité pochybnosti. U nás se vydává značné množství sovětské SF literatury, a to i v našem časopise. Díla známých spisovatelů i těch začínajících. Ale u vás se polská science fiction téměř nepřekládá. Proč je to tak?

- A jaká je situace v tomto směru v ostatních socialistických zemích?

-- Prakticky stejná, s výjimkou Maďarska, kde se naše SF překládá.

- A v kapitalistických zemích?

-- Někde je to horší, zvláště na angloamerickém trhu. Každý, kdo nepíše anglicky, je tam prostě ignorován! I Francouzi, Němci, Španělé a Italové... Všichni jsou z toho nespokojeni, ale nic se nezmění. Export SF v angličtině je velmi vysoký a opačný tok prakticky chybí.

- Jak si to vysvětlujete?

-- Nedostatkem zájmu. Částečně jsou tím vinny zprostředkovatelské organizace, reklama je špatně zaměřena. Podle mého názoru pracuje váš VAAF lépe než náš "Zaiks", ovšem tady se projevuje i jiný aspekt. Vždyt každý sovětský spisovatel je především zastupce velké oblasti, a zájem o to, co se u vás děje, je značný, zejména nyní v období přestavby. Ale i vaše science fiction má na Západě problémy. Jde o to, že naše i vaše SF se zásadně odlišuje od americké. Pro normálního čtenáře na Západě je příliš neobvyklá a náročná. Zajímají ho dobrodružství, napínavé rozvinutí syžetu, zatímco u nás je nejdůležitější problém. A naše problémy, i ty, které mají celosvětový význam, mu mnoho neříkají. Proto se naše sci-fi ve srovnání se západní prodává mnohem hůře. Pokud jde o nakladatele, mají přístup čistě obchodní - proč to vydávat, když se to neprodává?

- Jaké vidíte východiště z této situace?

-- Tady se těžko něco vynyslí. Pro nás je důležité něco jiného: v současné době probíhají v naší zemi ekonomické reformy. Není možné, aby se ve vydavatelské činnosti uplatňoval čistě komerční přístup. Mohl by se záporně projevit na kvalitě vydávaných děl, a to nelze připustit. Naš milovník sci-fi - polské i sovětské - je nej kvalifikovanější na světě. Dovede odlišit podstatu od nánosů. A až se u vás objeví váš vlastní SF časopis - nepochybují, že se tak brzy stane - určitě dokáže ovlivnit SF ve světovém měřítku. A my jsme z naší strany připraveni poskytnout potřebnou pomoc.

6.10.	volný program	18.00 - 21.00	kl.4
	schůzka klubové sekce	18.00 - 18.30	kl.6
	schůzka sběratelské sekce	18.30 - 19.00	kl.6
	AV pořad pro aktivní člrny	19.00 - 21.00	kl.6
13.10.	volný program	18.00 - 20.30	kl.4
20.10.	volný program	18.00 - 20.30	kl.4
	porada vedení klubu	18.00 - 18.30	kl.6
	schůzka ediční sekce	18.30 - 19.00	kl.6
	schůzka informační sekce	19.00 - 19.30	kl.6
	"Hrdine je když...." diskuse	19.30 - 20.30	kl.6
27.10.	volný program	18.00 - 20.30	kl.4
3.11.	volný program	18.00 - 20.30	kl.4
	schůzka klubové sekce	18.00 - 18.30	kl.6
	schůzka sběratelské sekce	18.30 - 19.00	kl.6
	AV pořad pro aktivní členy	19.00 - 21.00	kl.6
10.11.	volný program	18.00 - 20.30	kl.4
17.11.	volný program	18.00 - 20.30	kl.4
	schůzka informační sekce	18.00 - 18.30	kl.6
	schůzka ediční sekce	18.30 - 19.00	kl.6
	beseda s hostem (F.Mašek)	19.15 - 20.30	kl.6
24.11.	volný program	18.00 - 20.30	kl.4
1.12.	volný program	18.00 - 20.30	kl.6 4
	schůzka vedení klubu	18.00 - 18.30	kl.6 6
	schůzka klubové sekce	18.30 - 19.00	kl.6 6
	schůzka sběratelské sekce	19.00 - 19.15	kl.6 6
	AV pořad pro aktivní členy	19.15 - 21.00	kl.6 6
8.12.	volný program	18.00 - 20.30	kl.6 4
15.12.	volný program	18.00 - 20.30	kl.4
	schůzka informační sekce	18.00 - 18.30	kl.6
	schůzka ediční sekce	18.30 - 19.00	kl.6
	malovali SF ? (I. část pořadu)	19.00 - 20.00	kl.6
22.12.	vánoční schůzka	19.00 - 21.00	kl.4

5.1.	volný program	17.00 - 19.30	kl.4
	porada vedení klubu	17.00 - 17.30	kl.6
	schůzka klubové sekce	17.30 - 18.00	kl.5
	schůzka sběratelské sekce	18.00 - 18.30	kl.6
	AV pořad pro aktivní členy	18.30 - 20.30	kl.5
12.1.	volný program	17.00 - 19.30	kl.4
19.1.	volný program	17.00 - 19.30	kl.4
	schůzka informační sekce	17.00 - 17.30	kl.6
	schůzka ediční sekce	17.30 - 18.00	kl.6
	Workshop O.Neffe (pořad)	18.00 - 19.30	kl.6
26.1.	volný program	17.00 - 19.30	kl.4

19. listopadu - podzimní klubová burza R.U.R.
měly sál Radiopeláče 9.00 - 12.00, příjem od
8.00

Byl to on. Náš vzácný přítel Pavel Weigel měl tu odvahu a nervy vrátit se k povinné školní četbě - Výletům pana Broučka. Ona ta knížka má delší a košatější název, ale snad to takle stačí.

Weigel může skoro za všechno, neboť zjistil, že letos 12. července tomu bude přesně 100 let, co se pan Brouček vydal na cestu časem, víceméně proti své vůli, a zajistil tak národu zase jedno prvenství.

Takové výročí je třeba oslavit, usoudil zcela správně Weigel a nezůstal sám. Fandom se přidal. A tak byl naplánován téměř oficiální večírek ve sklípku pana Broučka Na Vikárce. Říká se, že neštěstí nechodí dle samo. Jak je to asi se štěstím? Ředitel Domu pražských dětí na Pražském hradě měl stejný nápad. I spojili ti dva své síly ve jménu krásy bláznovství a ve prospěch fandomu.

Program byl bohatý. Ve tři hodiny měla vystupovat skupina historického šermu Regent a ve čtyři měl být oficiální začátek ve Vikárce. Leč osud mýnil jinek. V půl třetí se spustil hustý déšť, sem tam se zahřmělo. Šermířům by zmokly kostýmy a zrezivěly zbraně. Proto vcelku rozumně vyčkeli, až přestane pršet.

My, kteří chodíme do zaměstnání, jsme se začali scházet kolem čtvrté hodiny. Jako první vlastovky jsem spatřila Honzu Pavlíka s Kejvelem, jak se úporně dobývají do jakési budovy evidentně v rekonstrukci. Vypadli dost rychle a tak jsem pro ně raději došla a odvedla je na správné místo. Tím jsme se začali scházet, zatímco (neboť přestalo pršet) paralelně probíhal historický šerm. A tak jsme postávali ve sklípku, popíjeli lehké bílé víno a pokecávali jsme (nikoli sebe). Kázil nám to jen ten číšník pobíhající kolem a neustále se domáhající Weigela.

S téměř hodinovým zpožděním dorazili další, jaksi oficiálnější hosté v čele s O.Neffem a L.Freiovou a mohlo se začít se stylovým přípitkem medovinou. Poté se rozvinule velmi plodná diskuse o metodě, kterou se pan Brouček nebo snad sám Svatopluk Čech dostal do 15. století. Podrobně byla hodnocena role sudu, žen a alkoholu. V posledním punktu jsme však nedospěli k žádnému závěru, ač jsme s Albertem snaživě zkoumali a bádeli. Na základě počkledů, které byly k dispozici, nebylo prostě možno odhadnout, jakého množství krve v alkoholu - nebo snad alkoholu v krvi - je zapotřebí k časovému posunu. I když pokusného materiálu byl dostatek!

Prostě stačí, aby pivo pana Broučka bylo jen mírně křtěno a nedočítáte se. A tak jsme poslali výpočty k čertu.

V průběhu pokročilého odpoledne se ke mně přitočil pan Barton, jestli nevím o někom, kdo hraje na klavír. Snad jsem tu připadala jako dívka z dobré rodiny, která jistě v mládí ocdila do klavíru (pan Barton je ředitelem Domu pražských dětí a tudíž organizátorem). Poslala jsem ho za Robertem Ramešem (dále jen R.R.) a s uspokojením konstatovala, že se zřejmě dohodli. To jsem ovšem netušila, jaké hladiny alkoholu již R.R. dosáhli.

Mezitím Vláda Veverka přečetl zozkošnou a neotištěnou povídku Ludvíka Součka "Žížka ante portas". Pak se gratulovalo ke dvojím narozeninám, byly předány dvě nádherné kytice růží. Následovala večeře, mimovhodem vynikající, ke které bylo nutno přání brouč-

i postesknutí nad tím, že kreslené příběhy jsou špatné pro svou nízkou měleckou úroveň, protože schopní výtvarníci se takovými "uměním" nesmějí zabývat.

Závěr besedy jsme neslyšeli, neboť některé z nás odlákalo video s programem Hangár č.18 a Battle Star Galectica. A tak zatímco se Slávek kežil oči ošidnou televizí, já jsem na pokoji nevázoval družbu s Castorem a sděloval jim nejnovější fenomenální objevy ertologie, o které přišli díky své neúčasti na Readerconu. A tak jsme šli nakonec spát asi ve dvě hodiny. V sobotu časně ráno jsme vyslechli závěr zajímavé přednášky Antona Hykische o rozdílech v přístupu k tvorbě pro dětského a pro dospělého čtenáře. Následovala přednáška Ondřeje Neffa, která tentokrát nepojednávala o žádném významném anglo-americkém spisovatelci, ale o významném spisovatelci z okruhu nejbližších, totiž o Ondřeji Neffovi. V posídání, které bylo, jak se sám Neff vyjádřil, "upřimné až po hranice soudně-policejního postihu" nám svým neopekovatelným způsobem dal nahlédnout do své literární dílny i do duševních pochodů, vedoucích k té či oné povídce.

Po obědě se Slávek pustil do psaní povídky a já louskal čerstvě opatřené materiály jako Laser, Anna a podobně. Odpoledne živě zpestřil program SFK Andromeda o planetě Scifilii. Mylo mi trochu líto, že jsem se nedozvěděl žádné nové skutečnosti a přednášky byly vlastně jen četbou speciálu Andromeda News, ale program byl zakončen nádherným filmem z Plkonu 87, který byl kombinací reportážních snímků a animovaného filmu.

Uchvátila mne seriózní vědecká přednáška SFK Opeve, která odbornými komentáři a instruktážními diapozitivy seznámila přítomné odborníky se strojem času pracujícím na bázi přechodu mentální energie z objektu s vysokým IQ na objekt s minimálním IQ. Označil bych to za jeden z nejlepších pořadů letošního setkání. "Rátce po večeři jsem pak byl vtažen do doupěte Cibulkových, kde jsem byl nucen vypovídat pravdu a nic než pravdu o Erteru.

V 19.00 byl zahájen slavnostní večer plný udělování, oceňování a předávání cen a polibků. Mlok za zásluhy o fendom byl udělen zcela zaslouženě Kájovi Seydkovi. Literárního mloka ulovila tentokrát Eva Hauserová. J.raj Maxon předal O.Neffovi cenu, která mu byla udělena na Euroconu samotným Johnem Brunnerem. Následovalo efektní předání ceny Golema 86 ze rok 85 (inu Ivárie jako vždy vpředu) a O.Neff dostal Golema ze nejlepší sbírku povídek i ze nejlepší povídku a k tomu spoustu pusinek od Heničky. Mělo to jenom jednu menší vadu - Golema zapoměli předatelé soutěže doma a tak dostal Neff narychlo složenou žabčiku z egitečnického letáku coby poukázku na vyzvednutí Golema v Praze.

Následovala velká tisková konference s autory vítězných povídek v soutěži o cenu Karla Čapka i literární soutěže Klubu J. Verna o nejlepší fantasy povídku. Tutot soutěž vyhrála a cenu, Sloup s rudými hřeby získala Vilma Kdolečková. Večer pokračovaly soukromé ertologické přednášky pro Ústí nad Labem a v pozdních nočních hodinách jsme společně se Slávkem sdělili pravdu o Erteru SFK Opeve. Byli šokováni.

Nedělní ráno zahájila dražba knih. Semo řejmē až po snídani. "Nechal jsem si peníze raději na pokoji, aby mne to nepokoušelo se vrhnout do víru dražebních vášní kvůli některému titulu, a tak jsem ušetřil spoustu peněz, abych toho nakonec litoval, protože jsem tak přišel o Jitro kouzelníků ze "pouhé" tři stovky.

Na závěr ostravského setkání jsme již zmíněným vozem, ovšem tentokrát v poněkud pozměněné sestavě, navštívili výstaviště

voze Miloš a Táňa P. Na ostravském výstavišti nás pak čekala výstava kreseb Káji Saudka s ukázkami ze seriálu Muriel a orenžová smrt a práci pro televizní Čapek vesmíru dokořán. Kresby byly doplněny několika velkoplošnými tably se směsí titulních SF knih z celého světa, tedy většinou knih zcela nedostupných.

A pak už následovala zpáteční cesta ve výše uvedeném složení, tentokrát bez jakékoliv závary. Cestu zpestřila návštěva zříceniny Helfštýna, která poskytla pěkné kulisy k fotografování i dobré občerstvení, neboť někteří členové výpravy již omdlávali hladem. Tolik tedy stručně k faktickému průběhu akce stylem slohové práce žáka šesté třídy, který píše o uplynulých prázdninách.

Kdybych se měl nad celou akci zamyslet, tak první, co mne napadne - organizátoři prominou - zde to vůbec stálo za to. Když vezmu v úvahu těch 200,- Kčs poplatku, který musel zaplatit každý, ať se chtěl stravovat v místní menze nebo nechtěl, ať bydlel v Ostravě u babičky nebo na kolejích VČB, a 130,- Kčs za cestu (a to se mi podeřilo ject tam i zpět plně vytíženým autem).

Na videu to, také pro trochu znalého videokoukače nebylo nic nového. Ale to mi vlastně připadá s odstupem jako klad. Nemusel jsem se mačkat v nabitém sálku mezi videomenišky, kteří byli značně nevrlí, když jim náhodou někdo strčil rameno na chvílku do výhledu a taky jsem nemusel v tomto nabitém sále na kolenně zapisovat titulky pro případný příští článek do SR. Všechno uvedené jsme již věděli a o všem se psalo (s výjimkou Hengáru č.18) a když už jsem se jednou díval na film, tak čistě pro potěšení.

Rovněž program celkově nic nového nepřinesl a působil na mne dojmem standardního "parconovského" průměru. Zpestřením byla například veřejná výměna členských legitimací Parcorán klubu, kdy se podeřilo udělat několik pěkných kompromitujících snímků. Ale pro malého českého scifistu, který pořád jenom sedí v Praze a nevytáhne pety ani dožádného hotelu v horách to byl velký zážitek. S cedulí na krku, s vyzvedáváním klíčů na recepci a s pokojem s toaletou a sprchou jsem si připadal skoro jako šéfredaktor na Worldconu.

Asi největším přínosem této akce bylo, že umožnila střetnutí a besedy lidem, kteří se nejsou schopni za celý rok potkat. A tak zatímco nováčkové ve světě SF hltali každé slovo všech přednášek, parcony ošlehaní jedinci a ti, kteří již vědí své, (tím nechci říci, že se mezi ně počítám) se potulovali po kulóarech a vzájemně se potkávající, hovořili spolu takto: "Neviděl jsi někde toho a toho? Já muž až z vezu celou hromadu". A podobně. Nebo se navštěvovali na pokojích a nezávisle na programu se také dobře bavili. A rek si v Ostravě konečně popovídali pražáci s ústečáky a podobně. Takže když vezmeme v úvahu, že jsme v Ostravě dělali spoustu jiného, než nám program umožňoval, stálo to za to. Nechtěl bych, aby můj článek vyzněl jako odsouzení setkání do role kulisy. Ostravští nepochybně vykonali kus práce při přípravě i vlastním průběhu akce, která po loňském zminiaturizování nabyla původního objemu i kolosálního významu pro náš fandom. Studii o významu Ostravského setkání a jeho místě v kontinuitě celostátních akcí fandomu však přenechám jiným, povolanějším osobám, historikům, vykladačům a filosofům hnutí. Takže na příští "Parcon" pojedu zase rád, ať bude kdekoli.

- Starknest -

(otištěno s laskavým svolením redakce

- 7 - Světelných roků)

Poznámka k názvu:

Letos se všude prosazoval název "Celostátní setkání přátel vědecké fantastiky v Ostrevě". Jen pár zatvrdelých fanoušků trvá na názvu Parcon. Hlavně z tradičních důvodů. V době, kdy už se setkání nekoná v Pardubicích, nemá tento název příliš podstatnosti. Jak se správně uvádělo, říkat Českoslocon je nesmysl. Ale podívejme se na název tradiční novým pohledem. Tak jako Readercon byl původně con čtenářů, dnes, při částečné změně náplně akce je možno tradiční a tudíž neměnný název vysvětlit jako "Čti Ercon", tedy con ertofilů. A proto navrhuji ponechat celostátnímu setkání název tradiční a s využitím skutečnosti, že se již po tři roky koná pokaždé v jiném místě a bude tomu tak zřejmě i nadále, a že profesionálové mezi sci-fisty nejsou hlavními pořadateli, ale pouze hosty, a jenom jej jinak vysvětlit. Ne jako PARdubický con, ale jako Putovní Amaterský (celo)Republikový con. Co ty na to, Zdenku?

- Starknest -

CALENDAR

23.-25. září	Slaný	seminář o fanzinech + podzimní regionální porada českých sfk
19. listopadu	Prege	podzimní klubová burze R.U.R.
20.xl. listopadu 22. října	Prehe	návštěvní den klubů TM a J.Vernea
20. listopadu	Prehe	V. Minicon
9.-11. prosince	Brno	Dracon

termíny dosud blíže neurčené:

- podzimní burze Bretislava (listopad ?)
- vyhlášení výsledků Nerudove žebáka
- podzimní porada slovenských sfk (B.Bystrica)

zahraničí:

18.-21. května San Marino Eurocon 1989 + 15. Italcon

HALLOUA HAAA

PHENOTRAQUE

+++++ M I L A N H E J D U K +++++

Žák Ludmily Freiové (doslova - učila ho na gymnáziu češtinu). Strojář, spolu s Vítou Jandou vyznavač rollitru a hospodského klábosení.

Milana Hejduka bych charakterizovala jako autora, kterého "udělala" sedmdesátá léta. V té době vyšly jeho novídky ve dvou mladofrontáckých sci-fi antologiích. Tom jeho práci zůstává po léta stejný: melancholický, snový opar jako by vyjadřoval tíhu života s jeho nezvládnutelnými problémy. Nabízí se srovnání s ostatní naší prozou sedmdesátých let, které se zabývá především pitváním osobních problémů, neboť vůči životnímu a společenským jsou tu subjektivní i objektivní zábrany. Proza 70. let vytváří jakousi svébytnou pseudorealitu - vlastní svět, většinou ve špatném slova smyslu, ale v Hejdukově případě se mi zdá, že to přeci jenom ne-nostrádá smysluplnost.

Ostatně posuďte sami.

===== Č T Y Ř I V Z P O M Í N K Y =====

Vzromínka první (dětství)

Otec cloumá volantem automobilu a křičí: "Conak to nechápeš, ty mašino pitomá?! My se do ZOO musíme dostat!"

Marně šlape do pedálů, mačká tlačítka na přístrojové desce, za kterou schovaný hlas opakuje: "Litují. Rozborem vašeho dechu bylo zjištěno, že máte v krvi jedna celá jedna až jedna celá dvě desetiny promile alkoholu. Proto bylo řízení přepnuto na automatiku s náhradním programem: jedete domů."

"Ne! On přece musí vidět ptáky, haay a koně, tak to přece odpovídá jeho učebnímu programu! Dnes. Znedí!" snaží se bezvýsledně otec a myslí tím mne na zadním sedadle, mne, na kterého se celou cestu ani nenodíval. Buší pěstí do volantu a ještě před tím, než se sesune v křesle a začne hlasitě chrápet, vidím v jeho očích slzy.

Tehdy mi poprvé dochází, že je můj otec smutný a nešťastný. Tak nějak se tomu rozpoložení, myslím, u lidí říká. A můj otec mezi ně patřil.

Vzpomínka druhá (dospělost?)

Jednou jsem viděl pod mikroskopem zvětšeninu hlavy larvy nakomára, a od té doby nemohu nevnímat tu podobu.

Stojí přede mnou mlčky, průzory kyslíkové masky zamžené. Zase jeden z jeho nedefinovatelných stesků, pokouším se ho pochopit, proto se skláním a zvedám ho na své prsa. V těchto situacích se mi nokaždé vybaví ta stará konejšivá melodie, kterou mi kdosi kdysi zpíval a kterou teď polohlasně reprodukuji:

"Hajej, dadej, broučku malej..."

Zanedlouho mi v náručí usíná a jeho tělíčko se přestává chvět. Potom bez jediného rušivého pohybu čekám až se probudí, až se na jeho nakomáří masce průzory vyjasní. Za takových deset patnáct let by mohl vyrůst do normální velikosti, říká se, do velikosti mého otce. To není za dlouho. Kdyby to potřeboval, vydržel bych klidně celou tu dobu stát a chovat ho; vždyť ne každý má dneska svého člověka.

Vzpomínka třetí (zralost)

Ležíš na zádech a spíš. Opřen o lokty pozoruji tvoji tvář, nos, ústa i tvé všepřonikající oči, které jsou v tuto chvíli nevidomé. Potom stáčím hlavu a pozoruji tě celou. Nahé tělo spánkem zbavené studu, v jehož mělkých nerovnostech si hraje rostoucí světlo se stíny.

Co mi asi řekneš, až se probudíš? Celou noc jsme se milovali nad oblohou a ty jsi nevěděla, co si počít s tou přemírou dosud neznámého citu; bylo to poprvé. Taky jsi poprvé pocítila strach, který provází všechny objevitele neznáma? Nebylo už nikoho, dávno už nebylo nikoho, kdo by nám poradil. Proto dohady. Lekla ses i ty těch možností, které nás v budoucnu čekají?

Opatrně pokládám ruku na tvé břicho a klín, hladím tě. Dlaní vnímám tvoje teplo a najednou si uvědomuji, že je to asi ta nejúžasnější vlastnost všech kovů: ohřát se v naprscích vycházejícího slunce.

Vzpomínka čtvrtá (stáří)

Dveře se s hlomozem otvírají, vchází jeden z mých přepravníků a beze slova hází svou levou ruku doprostřed stolu.

"Co se stalo?" ptám se. Na to, že ani nepozdraví, jsem se už dávno zvykl.

"Ále," odpovídá a mávne pravou rukou, potom zcela nevzrušen vytáhne číslo svého lékaře.

Mlčky pozoruji střídavě utrženou ruku a svého vnuka, který si krátí čekání na doktora bezstarostným pohvizdováním. Je to asi už taková vlastnost mládí: vrhat se bezhlavě do každého nápadu a pře-

cenovat svoje možnosti. Až lékař přijde, jedmné vlasečnice spájí, kostru svaří a slepí kůži.

Jak je to dnes jednoduché.

Jenomže - nechávám se unést chmurnými představami - kam to ten svět spěje, když už nejsou mladí ochotni ani předstírat třeba jen malinký kousíček lidské bolesti?

Dobré. Originální sty. - má však za následek, že ústřední myšlenka není zcela jasná.

(problematická návaznost jednotlivých dílů)

P P

Nejsem si jistá, jestli vím přesně, o co tu jde - vývojové skoky jsou moc rychlé. Obzvlášť číslo 2 je mi záhadou. Samotný styl není špatný!

-IJ-

Konflikt generací je literárně nevyčernatelný a přesto, že je pro sf jako dělaný, je bohužel málo využíváný. Tato novídka je světlou výjimkou. A dobrou. Myslím si, že dva, tři pěkné nápady stačí takhle krátký útvar "utáhnout".

J H

Zajímavé - až z toho běhá mráz po zádech

vj

Dobré, leč spojovací nit, podle mne, skutečně příliš tenká

FM

Krásné. Právě tím, že to není polopatické, i když někdo třeba nepochopí.

FŠ

To samé, jak u "skleníku", jenže to domino se ještě nezačalo hrát.

L_L

Líbí se mi, ale

Trochu mi vadí některé ty konce vzpomínek.

Bylo by to ale na delší povídání.

- Pra -

Nelíbí se mi tato dvojice stylu a obsahu a mám dojem, že už jsem podobné věci v české SF (dokonce knižně vydané) četl. Nápodobá lidí roboty? Tady to není nosným motivem pro něco jiného, ani odůvodněné, stojí to samo o sobě.

-oV-

Mám rád takovéhle vize. Krásně provedený zánik lidstva a nahrazení roboty (je to tak, že ?) Opakuji, že se mi to líbí a rád bych to přetiskl. Souhlesíš ?

SOULÉŽE

SF klub " ∞ " při ZK ROH Hutné stavby n.p. Košice
vyhlašuje

soutěž o nejlepší ilustraci ke sci-fi povídce

Téma: Ondřej Neff : Největší vodvaz v dějinách svengu

(sbírka Vejce naruby, MF edice Kapka Praha
1985)

podmínky soutěže: (zkráceno) - každý účastník může zaslát max.
3 příspěvky formátu A4, technika ilustrace
je libovolná. Příspěvky vyhodnotí odborná
porota složená z odborníků v oblasti výtver-
ného umění i z laiků, fanoušků SF.
Každý účastník zešle spolu s příspěvkem průvod-
ní list se svým jménem, věkem a adresou. Pří-
spěvky nepodepisujte !
Veřejnost bude s příspěvky seznámena na výs-
tavě v rámci Cassconu '89.
uzávěrka soutěže: 31.8.1989 , ovýsledcích bude každý účastník
informován nejpozději do 20.9.1989.
Příspěvky zešlejte na adresu

ing. Eduard Simon Sterozagorská č. 2 Košice
PSC 04011

nebo

ing. Oto Kičinko Gottwaldova č. 54 Košice
PSC 040 01

B e m í k ' 8 8

SF klub R.U.R. při UKDŽ Praha vyhlašuje 4. ročník soutěže o
nejlepší kreslený SF seriál Bemík '88

Soutěž je vypsána v následujících kategoriích:

- 1) na vlastní námět
- 2) podle knižní předlohy
- 3) psaný scénář

podmínkou účasti je seriál (i ukázka) v minimálním rozsahu 3 stran
+ obálka (resp. i kratší, ale kompletní příběh). Bližší informace-

ce (resp. podrobné propozice) zašle na požádání Vxxxxx
V.Veverka, ul. 5. května 64 Praha 4 140 00.

Uzávěrka soutěže je 15. listopadu 1988, zaslané práce budou
vystaveny a výsledky vyhlášeny na Draconu '88.

o o

soutěž "O cenu Karla Čapka " - výsledková listina 1988

- hlavní soutěž:
1. Eva Hauserová - U nás v Agonii
 2. Petr Heteše, Karel Veverka - Těšíme se
 3. Václav Kajdoš - Zelený kámen na Vás
 3. Jan Hlavička - Ryba a host
 4. Ivan Adamovič - Krutá je noc
 5. Jiří Procházka - Bez názvu (Krysy)
 6. Jaroslav Petr - Skála pro Bragga
 7. Michel Vitouš - Peklo nebo ráj
 8. Jiří Olšanský - Můj příspěvek k výzkumu
barokní hudby
 9. Jaroslav Jiran - Poslední noc v říši Oolů
 10. Zdeněk Páv - Neočlověk
 11. Longin A. Wdowiak - Non plus ultra
 12. Marcel Smékal - Narodil se hrdina
 12. Jan Mrlík - Oko tě vidí
 13. Vilma Kadlečková - Jednou bude tma
 13. Jan Poláček - Na zelené zahrádce
 14. Vladimír Medek - Pyramidy má láska
 15. Milen Verner - Symbioze

kategorie krátká povídka :

1. Jan Hlavička - Sodovka
2. Zdeněk Páv - Nůžkař
3. Inke Jelínková - Situace je neobvyklá
4. Vladimír Medek - Merten
5. Miloš Krmášek - Bít hloupí
5. Pavel Pšcholka - Pět dopisů Lence

kategorie vysokoškoláků: 1. Ivan Adamovič - Krutá je noc

kategorie do 18 let: 1. Longin A. Wdowiak - Non plus ultra

kat. protiválečná povídka: 1. Zdeněk Páv - Neočlověk

speciální cena za zásluhy: Kája Saudek

Motto:

Dobrá science fiction musí být především dobrá literatura.

Anthony Boucher,
šéf The Magazine of Fantasy
and Science Fiction

Opsané vyznání:

Někteří chtějí při vědeckých disputacích dosáhnout důstojnosti vážností svých tvrzení, ale zhusta se právě tím zesměšní. Já jsem od přírody ustrojen tak, že obtížnost a pracnost vědy nadlehčuji nevážným slohem.

Johannes Kepler 1610

Písnička:

Není nutno, není nutno, aby bylo přímo veselo,
stačí, když tu není smutno, kor né, aby se brečelo.

Jan Werich
Tři veteráni

A teď k věci:

Začínám toto povídání psát podruhé. Prvně jsem začal hned po diskusi na schůzce klubu Julia Verne následující po Parconu 87. Pak jsem však práci odložil, neboť pravda může víc bolet než milosrdná lež... Jenže když mi po dovolené přišel do ruky Intercom a tam byl článek Martina Ludvíka "Nad Kočasem 87", vrátil jsem se k rozdělané práci, vyměnil pásku ve stroji a rozhodl se, že kamarád nekamarád, buď za něco stojíme a pak se trochu studené vody nelekne a nebo si budeme tak dlouho hladit vlastní bebička, až se s námi stane to, co předpovídal Ludmíkův přítel.

Fandom ať rozhodne a prosím p.t. autory, pokud se rozhodnou odpovědět na kritiku, aby nepoužívali střelných a sečných zbraní. Též na škrcení jsem poněkud alergický. Prostě: "Nezabíjej mě! Nesnáším to!" /S. Lem, - "Výpravy profesora Tarantogy", Omnia 1981, strana 620/.

Jediná práce, kterou považuji celou za dobrou, je úvod "Křhavým okem porotcovým", přičemž předem prohlašuji, že se nechci stát členem poroty, nemám na to čas. Využívám však výzvy ze závěru úvodu a sedám ke stroji, tluču do Consulu. A volám s Kmínkem: "Pište, pište, já taky píšu! Ale proboha, nepišme špatně! Pišme co nejlépe! Nechtějme jen něco napsat, chtějme napsat to nejlepší."

Vzpomeňme si na slova Ondřeje Neffa a chtějme něco pozitivního. Když se spokojíme s hloupým psaním, budeme muset číst blbosti.

Ale já chci číst povídky stejně dobré jako od Nivena, Lema, Hoggarda a nebo Strugackých. Neříkejme, že to prostě nejde, že "nám svítí slunce do očí a soudce píská proti nám, místo toho, abychom řekli, že to děláme blbě" /Jan Werich/. Předem prohlašuji, že nejsem kritik formátu F. X. Šaldy, ale snad nepíšu taky tak příšerná vlastní díla, jako psal on. Nepůjde zde o vyčerpávající rozbor, jen o ukázání na problémy této tvorby.

Alláh buď s námi! Hrr na ně! Krleš, krleš!

Návštěva u broučků

Autor S. Švachouček

Známy a opředeny /dobrou pověstí/ autor zde značně šlápl vedle. Pokus o parafrázi líbezných, i když selankovitých Karafiátových Broučků skončil, jako u většiny "parodií" šklebem v zrcadle. Základem je nepochopení Karafiátovy stavby vět a jeho jazyka. Poslouchejte originál: "Ucpali škvíry mechem a spali a spali a spali..." Slyšíte tu dialektiku gradace a utichání? V tom je kouzlo Broučků Karafiátových. Kmotříček vysvětlující, že "Tatínek má v břiše malého broučka" musel chudáka původního autora přivést k otáčení v hrobě.

A také fobie neznámého nebezpečí, škleby a podivné vzkazy a pavouci, bez ladu a skladu, nemá to začátek ani konec.

Snad chtěl Švachouček před něčím varovat, snad chtěl vrátit sám sebe do země dětských snů a potkal tam nemilosrdný svět, nevím. Byl to však nedobrý výlet. Pro autora, Broučky i čtenáře.

Zaplať pánbůh, že se Mařenka nechtěla množit. Takovýhle broučci by mohli člověku vlézt na mozek.

Kousnutí blechy

Autor Jaroslav Jiran

Zamotaný a podivný příběh, snad záměrně, snad nevědomky napsaný ve stylu "Nové vlny", se dělí na dvě navzájem nesouvisející /literárně/ části. První část, popisující Simonu a hrdinu, by se svojí šablonovitostí a faktickými chybami, nepravděpodobnými dialogy a křečovitým postupem děje hrdě hodila do některé knihy edice Saturn.

Jen na ukázkou. Hrdina odchází, milenka Simona kňourá, kdy se jí vrátí, že za dlouho a chová se vůbec jako neukojená samička, přičemž hrdina je jedním z Patroly, cestující v čase. Jenže pokud by mohl cestovat v čase, to znamená vrátit se kam chce, /pomineme-li vrácení se před hodinu H/ mohl by v klidu počkat, až půjde Simone uklidit nádobí, odskočit si někde na padesát minut nebo na tři roky, či si prostě oddáchnout v jiném čase a pak tu neukojenou

Simonu...

... Prostě to.

I jinak vyniká úvod perličkami. Hrdina se klepe strachy jako osika, přitom spí při odtemnělých oknech a teprve po probuzení si zatáhne záclony. Padouši ho neodprásknou skrz okno, jak by to napadlo i průměrného mafiána, ale jdou a zbytečně oddělají Simonu, snad aby si mohla vzpomenout, že "musí jít do práce, jinak přijde o místo". No prostě edice Saturn. Ještě tam chybělo pár slov o vykořisťovatelském zaměstnavateli a žlutáckých odborech.

Druhá část je podstatně lepší, i když také ve stylu Nové vlny. V té je ovšem naštěstí pro autora možné všechno a na logiku se nehledí. Přiznávám, že jsem ze scifistické nové vlny četl pramálo, poučen však normální "novou" literaturou, považuji ji z 90 % za blaf a bluf pro nic a na nic.

Jiran, jako ostatně prakticky všichni autoři soustředění ve výběru Kočasu, dokáže vyprávět i nevypravovatelné. První část povídky se přesto nedá číst, děj je absurdní a obsahuje nesmysly typu: "zakousl se do sendviče. Pak objal Simonu a s plnými ústy ji políbil na místa, kde se župan nejvíce vzdouval.

Zkuste to v praxi, pánové, nebo se stačí zeptat přítomných autorek sci-fi. Zkuste plnou hubou sendviče, to jest housky, mastného mletého masa, hořčice a kečupu /!!!/ políbit ženskou kamkoliv! Ta vám dá! Protože žena, pokud je to žena, je čistounká! Je nutno si pamatovat, pánové, že pokud je muž pobryndaný a nebo mírně zapocený a nehořlený, svědčí to jen o tom, že je čuně a nic o ničem dalším. Zato žena, pokud má na blůze či županu flek a nechá to tak, je to příznakem duševní choroby /prof. Vondráček/. A náš autor nechá svého hrdinu, aby si otíral mastnou hubu o župánek na dívčích nadrech!! Fantastiko!

Leč i její zvolání v další části povídky: "Copek jsi zase zapomněl, ty lišáku jeden..." napovídá cosi o jejím duševním stavu, pakhle mluví jen cvok a ne žena, které zdrhá milenec.

Takové chyby dovedou zničit cokoli, byť by následovali Tři mušketyři.

A konec povídky. Hrdina stojí jako tele a řve: "Pomoc!" To je hrdina? To je srab! Toho bych chtěl vidět jako neo-hroženého chlápka v službě na Základně, tu rozpolcenou duši, která neví, co se s ní děje po celý čas, v kterém zápasí dva různí lidé... Dost. Ještě by tak chybělo: "Karle, mám to uhlí koupit, nebo nemám...?"

Co takhle vyhodit začátek a udělat z toho celého napínáka? To by šlo, akce a boj, to autorovi jde.

Spěte sladce, děti

Autor: Eva Hauserová

Jak těžko, přetěžko se bude rozebírat ten ženský obrez světa, napsaný navíc sprátelenou duší. Jenže, když to člověk přečte, cítí sice tu hrůzu dnešních matek nad světem, v kterém žijeme, ale co dál? Velice pěkně jsou popsány ženské aktérky, je vidět, že je to ze života; stavy ženské duše, děti, stress a šílenosti doby; muži se svou sobeckostí kolem. Perfektní pasáže, ty popisy stavu duše ženy při pomýšlení na mužského vetřelce v její koupelně, ten rozpor, který dnešní žena pocituje před mužem, a nebo vlastně před svým ženstvím. Zatracená emancipace, ta nám dává zabrat.

Celé je to ale zamontované do zbytečně popisovaných, navíc nevěrohodných, ekologických katastrof. Přečtete si kus Hauserové a honem se jukněte do "Bídnych roků". Vidíte ten rozdíl? Tam sevřený děj, plně v reálu a přitom sci-fi, zde mírně hysterický tón nepravděpodobných zařízení, jako jsou iontové klece k večerní očištění, plastikové stěny chalup a strážecí emitory. A také imitace psa nebo kočky a zároveň přídělový systém a zároveň psací tabulky?

A ze všeho padá tíseň, zmar a bezvýchodnost, nikde ani pokus o pozitivní přístup ke světu, jen se bát a čekat a čekat a bát se, emise, imise, hrůza. Blbost! Podívejte se na Brontosaurusy a přijďte se kouknout do Krušných hor. Makají tam naši, Poláci i Němci z NSR, staví se čističky a něco se dělá a dělat bude. Třeba to nevyjde, nejsem optimista "ze zásady", ale věci se ovlivňují. Nekvílí se.

Jak to už, Evo, napsal Seneca: Kdyby sis oči vyplakala...

Kdyby sis, Evo, napsala sebevíc hrůzy, nikoho to nedojme. Musí se ukázat směr, co dělat. Kvílení už mají všichni dost. Přečti se ještě jednou konec "Bídnych roků".

Co říci nakonec?

Kolegyně Hauserová má vyprávěčský talent, dokáže popsat stav ženské duše, to je to, co jinak běžné sci-fi chybí, proto se mi její popisy líbí, i jazyk je živý. Jen mi vadí ta ušmudlaná bezvýchodnost, taková prostřední; přes tu dětskou mrtvolku to nedojímá, je to ploché, žádný děj. Moc a moc slov, plno pohybu a žádná zápleтка, ~~i-když-pár-možnos~~ žádná katarze, nic jsme nechtěli, nic jsme nevyřešili, i když pár možností by bylo. Zrušení zvěře není závěr, to je ptákovina. Co takhle raději napsat, co si ty holky myslí a proč. A nemusela by to být ani sci-fi, myslím, že by se to pak dalo dobře číst. Tohle jsem dotrpněl. Ten konec je příliš podobný vylíčení orgiastického záchvatu zoufalé ženské s dětmi a bez chlapa, než závěru sci-fi povídky.

Tak pojď brachu, uděláme z tebe bejka

Autor: Vladimír Kostih

Přiznávat věcem a zvířatům lidské vlastnosti se vědecky nazývá antropocentrismem. Všechny pohádky i dnešní večerníčky v televizi používají této metody. Věc má však jedno úskalí. Nikdy a nikde nesmíme podsouvat nějaké věci či jinému tvorů myšlenky úplně lidské. Děj vždy musí být nějakou karikaturou či nadsázkou nebo přehodnocením.

Předvedeme si to. Scéna: letní zahrada.

Květinka: Sluníčko, vidělo jsi někde Kulihráška?

Sluníčko: Vidělo, támhle běžel s ježkem k vodě.

Nejče však, aby květinka volala: "Centrální kuse hmoty naší sluneční soustavy, jak je to hrozné, jak na mě padají ty herbicidy a také nedostatek kvalitní H₂O mne trápí".

To není pohádka, to je blbost. Květinka může myslet jako člověk, ale stylizovaný, pohádkový člověk a nikoli jako zástupce strany zelených. Ani ve sci-fi ne. Ani bejk nemůže myslet jako pubertácký středoškolák či vegetarián a nebo jako lámaista, kterému je zabíjení zvířat zakázáno.

Ostatně již začátek povídky usvědčuje Ostraváka Kostihu, že život krav moc nezná. Odpočívající kráva, přežvýkující ve stínu stromů na pastvě, je obrazem klidu a míru. Tak proč ty rány a krev, bití a hrůza. K základní ideji povídky nutno poznamenat, že sice podle nejnovějších poznatků genetická paměť nějakým způsobem uchovává i takové vzpomínky, jako je třeba cizí surovost, schopnost naučit se pracovat se železem a nebo půdou, jinak je to však hlavně paměť biologická.

Přímo morbidně a nebo spíš strašně nepřírozeně na mne působí "milostné" rozhovory Brache a Zrzky. Původně jsem se domníval, že tam bylo Zuzka, tak to bylo snad moc.

Křečovitost nosného nápadu povídky nejvíce vyčnívá v pasáži, která popisuje "milostný" rozhovor jelovice Zrzky a bejka:

"A já se tolik těšila," vzdychla Zrzka. "Ještě štěstí, že na mě budeš sahat ty a ne někdo jiný." Napsat takovou věc, to snad ani není pravda, to se snad člověku musí jen zdát.

Jinak bych rád konstatoval, že připisovat "zklamání" a sexuální rafinovanosti několikametrákovému býkovi, té hoře svalů s malinkým mozkiem, bestií, před kterou je nutno se mít na pozoru a vykládat o libidu krávy, to znamená přehnat antropocentrismus ad absurdum.

Na závěr ta "silná myšlenka", tepající lidskou pro-radnost, pochutnávání si na masě krav a slibující poně-kud zastřeně, ale zato s nepřekýnutým podtextem lidstvu zká-zu... Proč? To se máme stát vegetariány?

Čtu to po sobě, přemýšlím, v Ostravě leží pár mých povídek, v rukou právě Vladimíra, ale to se nedá nic dě-lat. Chápu je, jatka jsou strašnou skutečností, která ale živí naše těla a naši krev. Hromadné zabíjení zvířat je skutečně barbarské, jsme stále jen primitivní krvaví divoši, požírající své bratry na této planetě, ale kráva jako sextánka? "Es tut mir leid", i kdyby mi neměla do smrti v Ostravě vyjít jediná povídka. Kráva má krásné o-či, ale k večeru budu mít hovězí.

Nepřetržitost

Autor: Jiří Kofala ml.

Povídka napsaná ve stylu orientálních básní, jak vy-střižená z nějakého lidového plátku, vycházejícího v Bag-dádu. Trochu tajemna, nadpřirozený talent, tajemná Zahra-da /jen ty huricky mi tam chyběly/. Zákaz zobrazit člově-ka nebo zvíře, transponovaný do zákazu stvořit člověka ne-bo zvíře je hezky zachován, dobře se to čte, nikdo neví přesně, o co v příběhu jde, i to konečné naučení "Jdi, poutníku a vyprávěj..." je orientálně nejasné. Proč to má být sci-fi, ne to jsem nepřišel, ale to se neví ani u některých mých vlastních povídek, tak co.

Jen by bylo dobré někdy více logiky a méně tajemna. Kde se bere najeďnou slovo Akademie, spojované se "Za-hradou", což je v každé orientální pohádce a v Koránu terminus technicus, věc jasná a tedy zde zbytečně slov-ně zdvojevaná /jako třeba nesmyslné spojení autopravá-renský servis. Nebo řízená demokracie. Něco odporujícího logice/. Celé by se to mělo přepracovat buď na "short story" na pár řádek nebo jako novela, ale s dějem. Tak-hle to spíš vypadá jako v Americe oblíbený výcuc ze svě-tového románu. V hodinách češtiny se tomu ze mého mládí říkalo: "vypracujte do příště obsah Anny Kareniny".

Václav Vlk

/pokračování oříště/
(opr. : dokončení na dalších
suráncích)

nečistá hra

Autoři: Petr Heteša a Karel Veverka

Svým způsobem je to povídka geniální. Popisovaný bar byl jednou vylíčen jako skutečnost, jenže poněkud méně barvitá, ve 100+1 a také myslím v Signálu /pokud se nepletu/ a pak ještě u nás proběhlo pár záběrů této hry na zabíjení v televizi. Na základě takto útržkovité informace, "pohledu z druhého břehu" /pokud se nestal zázrak a některý z těch mládenců nebyl náhodou v Kalifornii/, sestavit děj, tomu se říká "umět dobře číst". Klobouk dolů. Dokonce i děj je rychlý, má spád, popisované situace v bludišti jsou velmi dobře vypracovány, bezvadně by se to četlo, nebýt toho, že to kazí, jako obvykle, naše "české spisovatelství". V první řadě mají autoři malou slovní zásobu. To trčí z textu i v takových podružnostech, jako jsou nedávky, či lépe řečeno silná slova. Použít jedenáckrát v jedné krátké povídce slovo "blbost", tomu říkám blbost! Chtělo by si to přečíst Čapka "Devatero pohádek", a podívat se, jak si tam dovede autor pohrát se slovy. Dovolují si vřele doporučit.

Nejhorší věc je ovšem to, že si milí autoři nedělali hlavu s prostředím, s propracováním postav, prostě s ničím. Například: příslušník amerických komandos pije v americkém baru **K o n a k ! ! !**

Vážení autoři, slyšeli jste někdy slovo bourbon? Nebo whisky? Neplette si to s visky, co se vyrábí v Západočeských lihovarech.

Údésné je také líčení, jak si hrdina koupí dalšího cadillaca. Totiž ještě tři další cadillacy, červený, zelený a bílý a to za oslnující sumu 42 000 dolarů. Asi to autoři přepočítávali přes bony, americký hrdina by musel mít při dnešních cenách zálibu v ojetinách. A navíc, viděl někdy někdo z nich, jak vypadá ve skutečnosti cadillac? Parkovat by je asi musel v hangáru, aby se mu tam čtyři vešly.

Nejstrašnější je však scéna, kdy příslušník námořní pěchoty je tak dojat pohledem na chlápka, který mu vyfoukl kost, /tedy buchtu či dívku, též kočičku či děvenku, eventuálně také tu mrchu falešnou, vopici či naopak tu vzrušující squaw, když jsme v Americe - to já jen na ukázkou, kolik má čeština výrazů pro jednu věc, totiž pro jednu krásnou, leč zahýbající dívku či ženu/, že se rozhodne spáchat sebevraždu!! Příslušník námořní pěchoty, kterékoli armády na světě, pokud by měl tyto sklony a byl to takový srab, že si nechá utéct zaslouženou kořist, je oživlý dinosaur, skřet, zrůda, prostě je to něco neexistujícího. Ubulenej mazánek to udělá, příslušník námořní pěchoty sokovi po vítězství u baru vyrazí zuby a dívenku, mírně řečeno, převálcuje sexuálně tak, že ta bude mít pocit, že si to rozdala s tornádem. Do smrti na to nezapomene. Protože, co musí takový námořní pěšák vydržet? Jak

musí být psychicky odolný, fyzicky zdatný? Přečtěte si jen třeba Truscotta, Sedou uniformu, a to jen o jedné vojenské akademii. A nebo, snad to není vojenské tajemství, zkuste jeden den u našich paragánů. A nakonec jim přečtěte tuhle povídku, jak jeden příslušník podobných, byť nepřátelských jednotek, plakal do kapesníku. Ale přečtěte jim to raději po telefonu z bezpečné vzdálenosti.

Celkem slušná povídka, napsaná ale se všemi obvyklými chybami české amatérské povídky. Bez znalosti prostředí, bez zažití látky, snnepřesvědčivými postavami, a psychologicky naprosto pochybená. Škoda. Ty akce, to jsem si počel. Ale námořní pěšák se čtyřmi cadillacy, zhroucený při pohledu na polibek !!! To čert a anděl a Mikuláš jsou reálnější postavy.

Nos to závaží

Autor: Josef Pecinovský

Pecinovský je jeden z těch, kteří letí. Nadějný autor. Tak to jsem byl zvědav. Bohužel jsem si nepočel. Utahaný příběh, vyprávěný slušným jazykem, člověkem, který umí psát, ale tohle napsal, já vím, že to bude znít divně u amatéra či poloamatéra, "na kšeft". Alespon to má všechny znaky takového dílka. Je to stavěné jako moralita, s dávkou hrůzy, technicky lehce nahozené detaily, většinou věrohodné /jen ten plastický pytel v té teplé vodě, to jaksi moc nejde. Zkuste si to. Slušně řečeno se "zapaříte" a v praxi se vám začne po jedné noci pravděpodobně loupet změkklá a spařená kůže a to byste s tou dodatečnou váhou daleko nedošli.

Příběh nic nového nenabízí, nic neobjevuje, nic neřeší. Čteme-li pozorně, zjistíme, že se v něm nic neděje. Jakési schematické postavičky se smutně plouží sem a tam, aby děj mohl přinést další ponaučení a delší moralitu. Zase a zase ta beznaděj, citují autora "... odpoutat své myšlenky od toho příšerného údělu, zapomenout na krutost osudu..." /první odstavec povídky/, to zde přidušené, ale přece jen kvílení nad bezvýchodností všeho, zase ta apatie. Nikdo nic nemůže, ani hrdina, ani milenka soudkyně, ani skrček, vážící 150 kilo, nikdo. To obehnané klišé: Osud, Kismet, Martani, diktátorský mozek. Abych neklel! Škoda talentu vypláceného na nouzání v chmurném nitru, na nedokonalý popis zbabělosti a hrůz. Aby tohle někdo dokázal dobře napsat, to by musel být druhý Franz Kafka. Což Pecinovský doposud není. Jděte s tím už všichni k šípku.

Smrt poslední růže

Autor: Ivan Adamovič

Ivan je trvalý host našeho klubu, fajn kluk, ale... Už je na čase, aby začal psát dospělou literaturu. O lásce totiž skutečně dobře umí psát jen ten, kdo je buď cynik nebo je od té pravé nevinné chlapecké a nebo dívčí lásky dostatečně vzdálen.

Ivan je nadějný talent, dobrý vyprávěč a najednou čteme "kúže, růže, one-panna", dlouhé chodby a dlouhé pohledy, hrome, tohle jsem psal sám před pětadvaceti léty taky, jako kdekdo gramotný! Co s tím ale ve sci-fi? Mně tehdy v Mladém světě vynadali tak /říká se tomu "rozebrali"/, že jsem tam poslal další /již pak otištěný/ příspěvek, za dvacet let. Tak to bych nechtěl, takhle Ivana vyděsit. Ale tohle je slabé, adolescentní, napiš, Ivane, raději zase něco o Conanovi.

Utrpení mladého Werthera už napsali jiní a líp.

Člověk, který něco dokázal

Autor: Filip Škába

Anekdota. Typicky místní a česká. Jde v ní o předpisy. Nebo vlastně spíš typicky "rakousko-uhersko - česká", ten důraz na srandu z porušení předpisů. Angličana, Francouze nebo Itala by ten tichý, sebevražedný smích nad porušením předpisů nenapadl. A zase je to negativní. Negativní čin proti Síle. A autor s ním souhlasí. Dobrovolná smrt za přistižení při nedodržení předpisů. Morbidní.

A ten moula, který utratí život proto, aby dokázal, že i roboti nedodržují předpisy a jsou omylní, ten je vydáván za člověka, který něco dokázal. Nevím, mně se zdá, že spáchal sebevraždu ze zoufalství nad vlastní bezmocností a malostí.

Kladem je hezký jazyk, stručný a jasný. Povídka má rychlý spád a logiku. Ale podivnou ideu.

A tak si závěrem všimněme toho, proč se mi Kočas nelíbil, bez ohledu na jednotlivé kvality či pády.

Chybí mi zde hrdina. Pozitivní hrdina. Nemyslím tím to, čemu se říkalo a ještě omylen říká "kladný hrdina", ta směs citátů z předpisů, klasiků, kádrového dotazníku a naproste myšlenkové prázdnoty. Myslím hrdinu kladného v tom, že o něco usiluje. Že je to člověk a ne balík, který si nechá nalozit na záda pytel cementu a jen vzdychá nad nespravedlností světa. Leze mi na nervy ufnukany námořní pěšák či lépe řečeno s autorem "člen diverzní jednotky". Všude je to samá rozer-

vaná duše, zádumčivost v oku, to zlý osud se mnou tak naložil /nebo zlý počítač/. Hrdinové jsou trpící a pasivní figúrky, neživotné, papírové, s prominutím pitomé.

Jediné skutečně živé jsou ty ženské Evy Hauserové, ty mají alespoň vlastní vnitřní život, také sice musí být v rámci panující módy "drcená ekologickou katastrofou", ale jinak jsou zdravé, samičí a holčičí, hysterické a trhlé, rozhádané s vesnicí a živé.

Jinak jen zasněný zrak. Hanser /v podstatě příslušník Patroly/ je typickým příkladem podivného hrdiny naší amatérské sci-fi. Nerozhodný, sexuálně neschopný či málo výkonný, rozervaná duše /jinak se tomu říká schizofrenie, když jsou jako jeden a oni jsou vlastně dva a on neví, který nebo čím je/, příroda zničená, hned vedle přílepnou Frantík a Mařenka a chtějí Broučky zalejt do eposydu.....proboha, proč zrovna Frantík a Mařenka? Kdo to bude brát jen chvíli vážně? Mně to připomíná název loutkové hry divadélka v Kobylisích v padesátých letech: "Děti kapitána Granta, Pepíček, Mánicka a Frenta."

Jenže to mi bylo pět let.

Papírové a tragické postavy šustí v příbězích, muži jsou spíš chlapečci a ubulanci, typický to produkt současné československé a evropské výchovy, ovládané hysterickými ženskými, chlapečci od malička pohlavkování za to, že si nehrají s panenkami a trpělivě učení, že žalovat je vlastně krásné. Psychiatři, politici, vojáci, lékaři se z této skutečnosti div nezjeví a my si je malujeme do sci-fi literatury jako hrdiny. Conana na Vás!

Jen si všimněte, co chce čtenář. H R D I N U !! Přijďte se podívat na čtení Conana k nám na klubový den, všimněte si oblíby Kojaka i Profesionálů. Také sci-fi literatura socialistických států produkuje živé a pozitivní hrdiny /jistě, že ne vždycky/, ale podívejte se třeba na programátora v "Pondělí začíná v sobotu", jak je krásně lidský a optimistický. A zároveň jej srovnáme s hrdiny "Těžké je být bohem", tragickými, skutečně vnitřně rozervanými lidmi, řešícími těžký a možná v budoucnu /a někde i dnes/ vyrůstající konflikt, mýlící se a jednající !!! Na druhé straně zakomplexovaný, "moderně" natočený Tarzan byl naprostý propadák. Tak pryč se sraby z literatury, sem s pořádnými chlapy a holčičkami a krásnými ženami, které těší pevná dlaň a když je to potřeba, jdou a vykopnou Vetřelce z lodi ven!

A pak to zacházení s logikou a stavbou příběhu. Je potřeba si pamatovat, že příběhy sci-fi jsou z á b a v n é příběhy, slyšíte p ř í b ě h y , kde je děj a kde platí logika. Když na první stránce hrdina zatluče do zdi skobu, tak se na ní musí nejpozději na poslední stránce někdo oběsit. Jinak tam nemá ta skoba co dělat. A skoba musí být z materiálu, z jakého lze udělat skobu a ne z tvarohu, stejně jako není možné popisovat, jak se v Bazooka baru popíjí konak a navíc po láhvích. Když chce psát o baru, tak se zeptám nějakého barmana, co je to "long drink" a

proč a jak se lidsky pije Whisky and soda, když už my to chlastáme jako barbaři neřaděný a ze štamprdlí. To můžu dělat doma a ne v Bazooka baru.

Prostě, když chci psát o divadle, musím se do něj jít alespoň podívat. Když chci napsat příběh "jako" z O-rientu, musím si přečíst alespoň pohádky Tisíce a jedné noci. A nebo tam jet, což je však v našich poměrech rada-fi-, pouze a pouze -fi-, bez toho sci.

Stále a stále mne přesvědčuje život, že lidé chtějí číst a poslouchat příběhy plné života, třeba fantastické a vybájené, a plné zázračných příběhů. Ale nikoliv neuvěřitelných příběhů, příběhů, kterým nevěřím, protože je na nich vidět, že jsem si je vycucal z prstu. Jen protože se nosí ekologie a chmurné čelo, tak to tak napíšu. A hned jsem slavnější. Vyjdu v Kočasu.

Jenže číst se to nedá. Nebo z nás budou cvoci. Sakra, proč tam nebyl alespoň jeden Hlevička /třeba by se jmenoval jinak/, ale někdo, jehož postavy žijí a příběhy se dobře čtou. Je pravda, že v Kočasu jde o povídky amatérské, nelze tedy údajně na ně klást nároky jako na práce profesionálů. Nevím. Myslím si, že ten, kdo se rozhodne psát, je povinen, pokud chce tisknout, pracovat na určité úrovni. Z Kočasu však číší laciné podlehnutí módě ekologizace. Příběhy samy jsou zpracovány povrchně, nikoliv amatérsky, - protože amatér znamená milující něco - ale fušérsky. Samy o sobě nejsou nápady, podle kterých povídky vznikly, odmyslí-li si tu ubrečenost, k zahození. Ale nápad sám o sobě nestačí. Je nutno jej zpracovat, prostudovat prostředí a psát jen o tom, co znám nebo co jsem si pečlivě zjistil. Karel May psal příběhy z míst, kde nikdy nebyl, ale pletl se jen v tom, co si nikdo nemohl nebo nestačil ověřit, v neznatelných podrobnostech. Jeho hrdinové si nepletli Arizonu s Askalonou na Kačáku u Prahy a nenosili k podvlékačkám šle, dobře vědouce, že k podvlékačkám v devatenáctém století patří jen a jen tkaničky na zavazování a nikoliv kšandy či guma do pasu. Tak jako do Bazooka baru patří bourbon a ne konak. Ten pijeme v Evropě a jako vykreslující prvek se hodí k svůdci dívek či francouzskému hraběti. Jinak je nepatřičný. A nepatřičné věci, třeba housle u slavného detektiva, mohou být použity jen a jen jako kuriozita vymezující jeho vyjimečnost. Jinak tam nemají housle co dělat.

Domnívám se, že by bylo záhodno, aby někdo zkušený, profesionál či skoroprofesionál, uspořádal pod záštitou některého conu nebo klubu setkání a hlavně školení amatérských autorů - tedy těch, kteří mají talent a to ti otištění v Kočasu mají /jinak bych se neunavoval jejich práce rozebírat/ a naučil autory základům spisovatelské abecedy.

Tím se sice z nikoho Balzac nestane, ale mělo by se to potom dát číst.

VÁCLAV VLK

DRK BEL ORS

v klubu R.U. R.

červen - srpen 1988

9.června

Ve provedena končená revize členské základny klubu (zpoždění vskutku ne zanedbatelné - čekali jsme na neplatiče od února!). Podle příspěvkové morálky to vyoedá, že se počel členů roury snížil o 1/3 ze 120 na cca 80. "ezi neplatiči jsou bohužel i někteří jinak poměrně ektivní fanoušci. Celý problém je na poredě ve ení rozhodnuto definitivně uzavřít na červnové členské schůzi.

16. června

Vláde Kuchta přináší první čtyři vzorně svazané ročníky fanzinů z pojčovního fondu, který R.U.R. převzal do opatrování od K.K. Vzápětí odchází s dalšími 6 ročníky ke svázání.

Robert Kameš přináší kazety (erární) a zahajuje nahrávání podle již dříve dohodnutého a níže zveřejněného seznamu. Kazety by po nahrání (tj. někdy od poloviny podzimu) měly být k dispozici k zapůjčování členům u výše jmenovaného.

seznam hudebních titulů s archivu R.U.R. (1988)

War of the Worlds - Jeff Wayne (2 LP muzikál podle předlohy H.G.Wellse, petřící dnes již ke klasické SF hudební tvorbě)

Flash Gordon - The Queen (nahrávky pro stejnojmenný film)

The Wall - Pink Floyd (dvoudeskové album další klasické tvorby)

Mezistanice Země - nahrávka audiovizuálního pořadu zpěvačky, uvedeného mimo jiné na Perconu 1986

Zoolook - J.M.Jerre

Dialog s vesmírem - Progress 2

Blízká setkání třetího druhu (LP podle stejnojmenného filmu)

podle předběžného plánu by se fanotéka měla rozšiřovat každý rok o přibližně 10 kazet C60 (podle finančního přídělů zřizovatele)

Po velmi dlouhé odmíce se mezi námi ukázal Pavel Kosatík, a ne-přišel s prázdnou - přinesl 10 balíků cyklostylového papíru pro tolik potřebnou rezervní zásobu (viz. předchozí potíže s nedostatkem blan a poté papíru při tistění zprevodeje). Díky tomuto počinku je vytvořena spolu s již nehromaděnými zásobami rezerva pro 1,5 čísla rouráka.

Veverka hlásí, že o prázdninách pronájem klubovny reelizovat nejde (dle s. Martincové). U Ivana Adamoviče je urgován seznam profesionálů, kteří by měli dostávat Rouráka. Se ZR je dohodnuto, že vzhledem k malému pokroku při přípravě revidovaného superseznamu pro ediční činnost 1989 by se touto formou vydal Interkom Speciál, doplněný o něco jako fandom directory.

Před "Fanziny známé neznámé" pro nové členy se nekoná, neboť o něj není z řad přítomných zájem.

23. června

Koná se členská schůze, věnovaná převážně otázkám platební morálky co se týče klubových příspěvků a situaci kolem sborníku Lovci černých mloků (viz podrobná informace v minulém zpravodaji).

30. června

Poslední schůzka před prázdninami je ryze pracovní. Kejval a sol dokončují distribuci nejnovějšího (rozuměj březnového) čísla Rouráka, který již konečně vyšel. K mání jsou také první výtisky Lovců černých mloků, přičemž se ukazuje, že obavy, že při ceně 30,- Kčs za jeden exemplář budou neprodejně, byly liché.

V poměrně silné sestavě se schází vedení klubu (tj. jsou v něm po delší době zastoupeny všechny sekce), které schvaluje hned několik věcí najednou: cestáky na Percon (zde ale dojde ke změně, nakonec jsou "nominováni" Kadlečková, Škabe a Čierny, tj. všechno členové, kteří jedou "služebně"). Dalším bodem jsou dva seznamy, komu budou zesílány Rouráky. Posléze jsou s minimálními změnami schváleny v následujícím složení:

profesionálové: (15 ks, rozesílá Ivan Adamovič)

Blažek, Hlavička, Houdek, Kmínek, Kejdoš, Kantor, Neff, Nesvedbe, Novotný, Poddený, Tělaš, Veis, Volný, Žernay, Železný

kluby (15 ks, rozesílá Karel Matějka)

AF 167, Futurum, Tábor, Bonsei, Šumperk, Atrass, 451⁰F, KPVPVF BB, Slený, Trifid, Slovneft, NYX, Cestor, Ostrava, Jihlava

Dále je provedena revize činnosti ediční sekce. Podle informace Ivana Adamoviče je klíč ve stadiu rozpracovaných příprav a jeho konečná podoba se bude poněkud odlišovat od vzoru, poskytnutého nám Zdenkem Pávem. Do konce srpna by měl být hotov co do obsahové stránky, v září by se mělo začít s prepisem a v prosinci by měl být hotov. Olšove bibliografie fanzinů byla pro příliš velký rozsah rozdělena do dvou částí s tím, že první vydáme ještě letos a druhou na jaře 1989. Hanička začne tisknout o prázdninách, blány jí dodá Adamovič poté, co je navesuje. Dále je projednán návrh na obálky pro Rouráka, které by jednak fungovaly jako obálky (něco jako to dělá KJV) a jednak by řešily balení při rozesílání (chybat 40 stran je dost neprektické).

Veverka referuje o plánech a konkrétních krocích na dohnání skluzu ve vydávání zpravodaje.

srpen+ červenec

V srpnu až v červenci (samozřejmě v obráceném pořadí) jsou klubové prázdniny, neboť není kde se scházet.

POSLEDNÍ

2

řídí

I. Adamovič + P. Kosatík

DÁVKA

Ivan Adamovič

DVOJ-Í/-KOVÝ SVĚT KYBERPUNKA

Sluneční květ dávno šel spát
pod rouškou hvězd nemůžeš lhát
Vánek sem donesl tlumený vzdych
půlnoční déšť, vzdálený smích

Řetězu svist, tištěný spoj
v útrokách Hitachi teď zuří boj
Šleha si dej dokud je čas
dvojkový svět - největší z krás

Pak už jen tištěný déšť
půlnoční svist
dvojkový květ
a v útrokách vzdych

A N Á L Y K Y B E R P U N K U

(vývojový diagram o 11 krocích)

krok 1

Mohlo to být někdy koncem roku 1985, kdy se ke mně po informačních kanálech donesl termín kyberpunk. Neměl jsem tehdy tušení, o co může jít. Ze zpráv vysvítalo, že v americké SF dochází k jakýmsi revolučním změnám. Ptal jsem se na to jiných informovaných lidí z fandomu, ale nikdo nic nevěděl. Později se mi dostaly do rukou první recenze na román *Neuromantic* od Williama Gibsona, který je čímsi jako kyberpunkovou biblí, a docela mne uchvátilo, co o románu kritika psala. Usoudil jsem, že *Neuromancer* bude správná drsárna a ještě něco navíc, co se marně recenzenti pokoušeli ve svých kritikách pojmenovat. Bylo to v době, kdy čeští čtenáři pokládali právě vyšlý *Zpěv drozda* od Tevise za příklad moderní americké SF.

krok 2

Na setkání ve Slaném vystupuje Ondřej Neff s první českou přednáškou o kyberpunku a seznamuje tak fandom s tímto fenoménem. Odezva je trochu rozpačitá, lidé nevědí, o co vlastně jde, nemají konkrétní příklady. Pak O.N. odjíždí na jakési vojenské cvičení, během kterého přečetl tři základní kyberpunkové romány od W. Gibsona a Bruce Sterlinga. Na základě této četby a článku Michaela Swanwicka "Návod k orientaci v postmodernismu" vypracovává rozsáhlejší verzi přednášky a vystupuje s ní na Parconu'87. O co jde:

Moderní spisovatelé americké SF se dělí jakoby na dva hlavní póly: POSTMODERNISTY (= autory kyberpunku), kteří vyznávají ostře nabroušený supertechnicismus i se svéráznou poetikou vysoce rozvinuté techniky, ohromující detailní drobnokresbou věrohodně extrapolované budoucnosti, zajímavým literárním stylem, citovým zplošťováním hrdinů, zájmem o subkulturu společnosti a samozřejmostí, s jakou čtenáře seznamují s ohromující budoucností.

Na druhém pólu stojí HUMANISTÉ, kteří jsou obtížněji definovatelní, zastupují je Kim Stanley Robinson, Connie Willisová, John Kessel, James Patrick Kelly, aj. Zaměřují se na psychiku člověka, stylově tíhnou k mainstreamu.

Ke kyberpunkům bývají řazeni William Gibson, Bruce Sterling, John Shirley, Pat Cadiganová, Walter J. Williams, Lewis Shiner a někdy Greg Bear. Kyberpunkové tisknou různá revoluční prohlášení ve fanzinu *Levná pravda*, který vydával Bruce Sterling pod pseudonymem Vincent Omniaveritas.

Neff seznamuje posluchače s dílem Gibsona a Sterlinga, především se Sterlingovým románem *Schismatrix*, rozebírá i Gibsonovu povídku *Johnny Mnemonic*, o které bude ještě řeč. Přednáška má úspěch, O.N. ví, jaké pikantní detaily Gibsonova světa zaujmou posluchače nejvíc.

Pojem "kyberpunk" se začíná ujímat, Zdeněk Bampas prohlašuje, že je-li mezi příspěvky do soutěže O Cenu Karla Čapka kyberpunk, pak je to tvorba autorské dvojice Heteša-Veverka. Něco na jeho tvrzení opravdu je.

Podle mého názoru je Swanwickův článek, ze kterého Neff částečně vychází, dost zaujatý a neobjektivní. Přehnaně dramatizuje souboj mezi kyberpunky a humanisty, podle něj je scéna americké SF počátkem 80. let především přestřelkou mezi gangy K.S. Robinsona a W. Gibsona, kde hlavními metami jsou udělené ceny Hugo a Nebula. Přestože vloni uveřejnil John Kessel "Manifest humanistů", v existenci směru humanistů nevěřím. Připadá mi vykonstruovaný a nedefinovatelný.

krok 3

Swanwickův článek zjevně popudil velmi inteligentního a méně zaujatého kritika a spisovatele Orsona Scotta Carda a přiměl ho k napsání článku "Kde je ten brit science-fiction?". Článek vychází ve fanzinu SF Review č. 61. Card rovněž vyslovuje pochybnosti o existenci "humanistů" jakožto skupiny a Swanwickův článek mu připadá stejně užitečný a objevný jako dějiny světa psané benátským mnichem ve 12. století. Card si myslí toto:

::: Swanwick se mýlí, když naznačuje, že kdo není ani "humanista" ani kyberpunk, může si sbalit saky paky a ztratit se, protože jenom tihle hoši jsou při tom.

::: "Humanisti" a kyberpunkové nejsou ani noví, ani nepíší to nejlepší ze současné SF.

::: Některé z nejlepších kyberpunkových povídek byly napsány "humanisty", např. The Pure Product od Johna Kessela.

::: "Humanisti" i kyberpunkové se hlásí k dědictví mainstreamu, Card obě tyto skupiny dohromady nazývá termínem "Hnutí literárnější literatury" (Li-fi).

::: Swanwick propaguje Li-fi autory jakožto mladou a tím pádem tvůrčí generaci a zcela opomíjí autory jako Kate Wilhelmová, Damon Knight, Gene Wolfe, John Varley či G.R.R. Martin, kteří přitom určitě patří mezi nejlepší spisovatele SF 80. let.

::: Toto je podle Carda kompletní seznam vynikajících románů Li-fi autorů:

William Gibson - Neuromancer

Rudy Rucker - The Secret of Life

Howard Waldrop - Them Bones

K.S. Robinson - Icehenge a The Wild Shore

J.P. Kelly, John Kessel - Freedom Beach

Dokonalý román musí kromě originality a novosti obsahovat i spisovatelskou profesionalitu. Zřetelnou strukturu, která funguje. Existují také vynikající romány nových spisovatelů, kteří nepatří mezi Li-fi autory:

Michael Kube-McDowell - Emprise a Enigma, Leigh Kennedy - The Journal of Nicholas the American, Steven Boyett - The Architect of Sleep, Mike Resnick - Santiago, John Stith - Memory Blank, Stephen Brust - Brokedown Palace, Sheila Finchová - Triad, John Maddox Roberts - King of the Wood, Megan Lindholm - The Wizard of the Pigeons, Tim Powers - The Anubis Gates a Dinner at Deviant's Palace.

Věřím, píše Card, že tyto dva seznamy dohromady dávají dobrou představu o tom, co se děje mezi nejlepšími spisovateli SF a fantasy, kteří na sebe upozornili během 80. let.

::: Je jen jeden skutečný kyberpunk a jeho jméno je William Gibson. Napsal sérii silných a oslnivých příběhů posazených do super-technické budoucnosti, ve které komputery komunikují bezprostředně s lidským mozkem. Je to věrohodná a propracovaná vize, je to působivý svět. Ale není to literární hnutí.

Gibsonova budoucnost není o nic víc podmanivější a je dokonce poněkud méně věrohodná než svět příběhů o Střední Americe od Luciuse Sheparda. Shepardovy povídky mají stejně jako Gibsonovy bouřlivý ohlas a také i několik imitátorů; povídky o válce v džungli s vysoce rozvinutou vojenskou technikou, bezmocným obyvatelstvem a nadrovanými vojáky. Shepardovo dílo je vynikající a důležité, odvažují se tvrdit, že dokonce víc, než dílo Gibsonovo, aniž bych chtěl jakkoliv snižovat Gibsonovy nepochybné zásluhy.

::: I SF literatura potřebuje duševně dospělé hrdiny. Většina dosavadních hrdinů jsou děti nebo jednodušší lidé neschopní vytvořit trvalé vztahy. Nemají kořeny, nemají budoucnost, nemají domov ani citové kontakty. Kyberpunk a ostatní Li-fi spisovatelé nejsou v této tradici výjimkou.

Příklad vyspělých hrdinů můžeme najít v románech Huysman's Pets od Kate Wilhelmové, The Coming of the Quantum Cats od Frederika Pohla nebo zřejmě v nejlepší noveletě roku 1986, "Ach, jak šťastný den" od Geoffa Rymana. Tento brutální příběh se odehrává mezi homosexuály, kteří přežili díky tomu, že pomáhají vládnoucím ženám v jejich hitlerovském vyvražďování mužů s násilnickou povahou.

::: Dejte na mě, píše Card, a nevěšmejte si barnumské propagandy kolem žádné skupiny autorů. Skutečné revolty často proběhnou bez fanfár, nebo o nich ví jen málokdo a jsou objevovány retrospektivně, zatímco módní vlny, které v té době tolik bouřily, jsou rychle zapomenuty.

Příběhy, které nás mění, jsou těmi díly, o které nám jde, kterým věříme a kterým rozumíme.

krok 4

Vychází jedno z nejdůležitějších čísel fanzinů poslední doby - Laser speciál kyberpunk (1987). Poprvé se v českém překladu seznamujeme s třemi ukázkami moderní americké SF, z nichž dvě jsou čistě kyberpunkové a zařazení třetí (Greg Bear - Cesta mrtvých) je otázkou. Hvězdou čísla je bezpochyby Gibsonova povídka Johnny Mnemonic (co na tom, že z něj tiskový šotek udělal Mnemotica) v elegantním překladu Ondřeje Neffa. Je to superpovídka. Krásný je také příběh Bruce Sterlinga a Lewise Shinera Mozart ve slunečních brýlích, zařazený tuším i do Sterlingovy kyberpunkové antologie Mirrorshades (Sluneční brýle). Sluneční brýle jsou jedním z kyberpunkových symbolů. Zbytek čísla Laseru tvoří rozhovor s Gibsonem plný zajímavých poznatků o jeho tvůrčím stylu (koláč překrytý stříkací pistolí) a již zmíněná Neffova přednáška (na letošním Parconu se cyklostylované kopie této přednášky prodávaly za 5 Kčs; vzpomněl jsem si při tom na levnou pravdu.)

krok 5

V časopisu Isaac Asimov's SF Magazine 1986/5 a v nepatrně zkráceném českém překladu J. Směkala ve fanzinu AF 167 č.9 vychází článek Normana Spinrada "Neuromantikové". Spinrad je vedle Carda dalším vzácně inteligentním SF kritikem a na rozdíl od Carda je kyberpunkem či v jeho pojmenování neuromantismem, nadšen.

Článek začíná velice užitečným nástínem vývoje punkové kultury. Ukazuje, jaký měl na Gibsona vliv Harlan Ellison, "který se nejvíc zasloužil o to, aby do neposkvrněných SF světů středních vrstev v 50. letech přinesl citění, styl, rytmus a postavy z polosvěta". Spinrad pokračuje: "Gibson píše tvrdou SF. Ale nepíše ji tak jako Heinlein, Anderson, Clement či dokonce Gregory Benford. Z hlediska stylu, filozofie, estetiky a vědomého konání je Gibson příbuzný Ellisonovi, Williamu Burroughsovi a tomu M. Moorcockovi, který psal příběhy Jerryho Cornelia". Na závěr Spinrad hovoří o reprezentantech kyberpunku: románech Johna Shirleyho Eclipse (Zatmění) Bearové Blood Music (Hudba krve) a Sterlingové Schismatrixu.

krok 6

Mezi příjemná setkání, která jsem zažil během 45. světového kongresu SF v Brightonu, patří rozhodně schůzka s Billem Gibsonem, o kterém tu už byla tolikrát řeč. S Jardou Olšou jsme ho odchytili po panelové besedě o moderní SF. Hovořilo se tam o tom, že Gibson píše scénář pro třetí díl filmu Vetřelec, hovořilo se o popularitě a Gibson skromně přiznal, že mu popularita ani v nejmenším nevadí, hovořilo se o kyberpunku a Bill Gibson znechuceně mručel nad tímto termínem, který se mu ani trochu nelíbí.

Po besedě ho přepadl vydavatel Jacques Sadoul a domlouval se s ním na vydání jeho knih ve Francii, po Sadoulovi jsme přišli na řadu my. Posadili jsme se do salonku s názvem Green Room, povídali jsme si, pili jsme kolu z třetinkových lahví a Gibson kouřil. Díky tomu kouří z cigarety se nevyvedla většina fotek, které jsme během schůzky pořídili.

Tedy Gibson: Letos je mu čtyřicet a já mu to nechtěl věřit. Vypadá tak na sedmadvacet, měří kolem 190 cm, nosí brýle a delší tmavohnědé, mírně zvlněné vlasy. Myslím, že měl na sobě džíska a pruhovanou košili. Je vyrovnaný a trochu introvertní. A co se týče psaní, je to velice technický chlapec.

Ověřoval jsem si u něj hlavně údaje v jeho hesle pro chystanou SF Encyklopedii. Sdělil mi, že jeho první publikovaná povídka měla název Fragmenty hologramové růže, druhá Johnny Mnemonic. Mluvili jsme o publikaci jeho povídek u nás. Bez placení ve valutách. Byl pro. "Budu moc rád, když mi u vás vyjdou povídky", tohle mi řekl. Jarda ho požádal o pozdrav čtenářům Ikarie. Napsal ho a při psaní se zadrhl na slovu Czechoslovakia a nebyl si jistý, jestli ho napsal správně. Pozdrav doplnil vlastní karikaturou. Poprosil jsem ho o tutéž karikaturu do svého výtisku Neuromancera. Zpodobnil se mi tedy i do Neuromancera.

Pak musel někam odejít. Domluvili jsme se, že se ještě sejdem a uděláme s ním interview. Dveře výtahu se za ním zavřely a už nikdy jsem ho pak v kongresovém muzeji nenašel.

Později jsem mluvil se spisovatelem Davidem Brinem a ten mi hned zkraje řekl: "Povídal mi Bill Gibson, že udělal kontrakt s Československem."

Po návratu do Prahy jsem Gibsonovi napsal do Vancouveru a dodnes čekám na odpověď.

(Dokončení v příštím čísle !)

rozhovor s bratry Strugackými

+ Začnu zřejmě obvyklou otázkou - jak můžete pracovat ve dvou, navíc, když jste každý z jiného města?

Arkadij S.: Je to opravdu konvenční otázka, a proto vám na ni dáme nekonvenční odpověď. My prostě nechápeme, jak mohou ostatní spisovatelé psát sami! Vždycky jsme psali společně a jinak si to ani nedovedeme představit. Když chceme psát, musíme se sejít v Moskvě nebo v Leningradě, sedneme si, jeden druhému navrhuje věty a myšlenky, hrajeme si s nimi a za chvíli začne vznikat kniha. Slovo za slovem, věta za větou, stránka za stránkou. Někdy napíšeme až patnáct stran čistopisu denně. Když se v něčem nemůžeme dohodnout, hodíme si panna nebo orel.

+ V čem je podle vás největší rozdíl mezi sovětskou a západní SF?

Arkadij S.: Největší rozdíl spočívá v tom, že v západní SF hrdina bojuje a jedná vždy sám, zatímco v sovětské SF je hrdina vždy představitel spravedlivé společnosti.

+ V naší SF literatuře jsou dva protichůdné názory. Někteří si myslí, že by měla být realistická, jiní hlásají, že "fantastika musí být fantastická".

Boris S.: Dávám přednost realistické fantastice. Fantastické prvky by se měly vyvíjet v rámci realistického vypravěčství a měly by tak vytvořit jednotnou směs s úplně novými vlastnostmi, jaké by člověk měl od správně namíchané směsi očekávat. Devadesát procent fantastiky má druhořadou úroveň, protože její autoři nedovedou takovou směs fantastična a reálna vytvořit. Nedovedou podát fantastiku realisticky.

+ Velmi mě zaujal váš román Piknik u cesty, na jehož podkladu vytvořil Andrej Tarkovský svůj film Stalker. Můžete nám povědět, jak román vznikl?

Arkadij S.: Stalo se to takhle: byli jednou dva spisovatelé, kteří společně psali v budově Sovětského svazu spisovatelů v Komarovu. Jednoho dne se procházeli po lesní cestě, až došli na malou paseku a na té pasece našli odpadky, které tu nechala nějaká rodina po pikniku. Byly tam prázdné plechovky, použitý filtr z motoru, kusy papíru, baterie z elektrické svítilny... A ti dva spisovatelé si řekli: tato paseka má také své obyvatelství, mravence, brouky. Jak asi na takový piknik reagovali? Dosud nic takového nepoznali a neměli ani inteligentní návštěvníků. Od této myšlenky byl už jen krůček k románu Piknik u cesty. Na naši planetu přiletí kosmická loď nějaké supercivilizace, posádka si odpočine, nechá po sobě odpadky a odletí. Z této situace se pak vyvinuly myšlenky mnohem hlubšího významu než byl původní nápad.

+ Zajímavá je v tomto příběhu Zona. Vypadá, jako by byla mimo jiné i radioaktivní. Svým způsobem jste touto Zonou předpověděli neštěstí v Černobylu. Připadáte si jako proroci?

Arkadij S.: Předpověděli jsme Černobyl, ale ne v této knize. Před pětadvaceti lety jsme napsali příběh Ničivá vlna. Vypráví o tom, co se stane, když technika selže a způsobí katastrofu. Podobu mezi Piknikem a Černobylem je spíše v oblasti terminologie. Jak v příběhu, tak v Černobyli existuje Zóna. Jsou tu určité podobnosti, Zóna z Pikniku se opravdu v něčem podobá situaci kolem elektrárny. Dříve tam byl život, ptáci a nyní je ta krajina mrtvá. Stejně jako Zóna v Pikniku u cesty.

+ Po nástupu Michaila Gorbačova proběhla ve vaší zemi řada změn. Jak ovlivnily postavení spisovatelů v Sovětském svazu?

Arkadij S.: Změny jsou znatelné v celé společnosti, tedy i mezi spisovateli. Nyní se mají věci tak, že nám vyjdou tři starší romány, které se nám do té doby nepodařilo vydat knižně. Dalším důkazem je skutečnost, že nám poprvé po dlouhé řadě let povolili vycestovat na Západ, na celosvětové setkání fanoušků SF v Brightonu.

+ Jak se jmenují ony tři romány, o kterých jste se zmínil?

Arkadij S.: Ošklivé labutě, Pohádka o trojce a Slimáček na úbočí (t.j. Les - pozn.překl.). Zanedlouho nám vyjde ještě další kniha Město zatracených.

+ Jaké autory žánru SF čtete nejraději?

Boris S.: Dávám přednost dílům spisovatelů, kteří se sami za autory SF nepovažují. Velmi rád mám prózy Vadima Šefnera - jeho jemné, citlivé a originální "pohádky pro dospělé". Mezi mé nejoblíbenější SF příběhy patří Místo ve vzpomínkách od Daniila Granina. Znovu a znovu si čtu Maestra Danilova od V. Orlova a také příběhy A. Žitinského. Dlouhá léta jsme se snažili, aby vycházelo víc SF a ve větších nákladech. Zdálo by se, že jsme v tomto boji zvítězili. Vydavatelství Mladá garda teď pravidelně publikuje SF. Tyto příběhy jsou ale tak nízké literární úrovně, že kritici nutně považují celou SF za druhořadou. Většina knih je publikována pod heslem "fantastika musí být fantastická". To je v pořádku, ale najde se u nás také vydavatel, který bude publikovat realistickou fantastiku v duchu Swifta, Wellse a Čapka? Takový vydavatel tu citelně schází.

Podle rozhovoru s Borisem Strugackým v Literaturnoj gazete a s Arkadijem Strugackým z fanzinu Shards of Babel zpracoval -ia-.

.

UPOZORNĚNÍ

Stejným způsobem, jako bylo uvedeno v minulém vydání zpravodaje R.U.R. je možné objednat si u našeho klubu tyto publikace:/klubové/
Lety zakázanou rychlostí I /antologie povídek/
Cizí hvězdy /antologie povídek + přehledy SF cen + recenze/
Necronomicon /slovenská sbírka povídek H.P.Lovecrafta/

CO NOVÉHO U CLARKE

Arthur C. Clarke, nyní jedenasedmdesátiletý, se snaží držet krok s expanzí SF literatury 80. let. Na počátku tohoto roku se na prvním místě v žebříčku bestsellerů objevila jeho 2061:Odyssey Three a před necelým měsícem vyšla jeho nová kniha Cradle /Kolébka/ napsaná ve spolupráci s Gentry Leem.

Clarke rychle mění své plány. V červenci roku 1987 napsal: "Doufám, že 2061 bude poslední kniha v sérii - určitě se k tomu tématu nechci vrátit dřív, než Galileo dorazí k Jupiteru, a to mi bude už 80 let! 2061 je úplně odlišná od předchozích dvou; myslím, že je z nich nejlepší."

Jiného názoru je Honza Pavlík, který Odysseu Tři četl a tvrdí, že předchozím dvěma nesahá ani po kotníky.

Odysseu 2061 tedy Clarke nahradil dlouho slibovanou knihu 20 OCL: The Final Odyssey, na kterou má již uzavřenou smlouvu s Del Rey Books včetně závratné zálohy 1 dolar. O románu Kolébka keklama tvrdí, že je pro oceán tím, čím byla 2001 pro vesmír /?/, ale kritika tvrdí, že je to román velmi slabý.

A ještě jedna novinka. Ještě v roce 1987 v červenci Clarke všechny ubezpečoval, že nikdy nenapiše pokračování Setkání s Rámcem. V říjnu téhož roku již Clarkův agent oznamuje, že Clarke změnil názor a má k napsání pokračování Rámy chuť, ovšem opět ve spolupráci s Gentrym Leem. Okamžitě se rozpoutala dražba vydavatelů o autorská práva, která trvala devět hodin. Zvítězil Bantam Books, který nabídl za tuto knihu plus dvě další nenapsané zálohu 4050000 dolarů.

CLARKE KONTRA ASIMOV

A ještě jednou Clarke. Předkládáme vám část úvodníku od Isaaca Asimova /in: IASFM 1986 č.3/, která je zajímavým pohledem do zákulisí Velmistrů SF:

"Obdržel jsem dopis podepsaný pseudonymem "Pro Bono Fandom", píše Asimov. "Nemám ani zdání, kdo by mohl být jeho autorem a nebudu ani spekulovat. Dopis měl sice známku Srí Lanky, ale jedinou osobou, kterou na Srí Lance znám, je jeden bezvýznamný spisovatel jménem Arthur C. Clarke a nepředpokládám, že by o něm někdo slyšel. Autor dopisu píše: "Dlouhá léta je Dr. Asimov pokládán za jednoho z největších světových milovníků; nyní je načas uvést věci na správnou míru. Ze velkých finančních nákladů, nemalých obtíží a rizika byla skupina soukromých detektivů pověřena sledovat jeho stopy na nesčetných conech a vyslechna rozčarované, rozrušené a odhozené oběti jeho machinací. Zde jsou některé z jejich komentářů:

1. Okamžitě jsem usnula.
2. Dvě hodiny mi vyprávěl o genetice - a pak usnul on!
3. Isaac jak?
4. Ten parchant! Říkal, že je John Norman. /Norman je autor početných perverzních fantasy románů - pozn. překl./
5. Nevšímal jsem si ho - četla jsem knihu A.C. Clarke.
6. Sběratelé autogramů zaklepalí na dveře a on na mne v tu ránu zapomněl.
7. Janet Asimovová měla rezervní klíč.
8. Najednou dostal nápad na povídku a začal psát.

Je nutné uvádět další fakta o tomto soi-disant Don Juanovi? Ať už nikdy neuslyšíme o jeho z prstu vycucaných výkonech!"

"Jak si mám vykládat tento atentát na můj charakter?" reaguje Asimov. "Aniž bych se pokoušel odhalit jeho pravou identitu, domnívám se, že Pro Bono Fandom je o tři roky starší než já, o 30 let plešatější a o 300 let ošklivější - zkrátka koroďuje závidostí, když vidí, jak na mne dívky letí."

FIAWOL č.1 - 1988 +

Slovenský fanzin sfk Hydrostav, tištěný cyklostytem na dobrém papíru.::: Malý slovník scifistu - slovník fanouškovských termínů, sestavený poněkud nespojitě z obdobného slovníku ve fanzinu sfk Villoidus a z knihy Všechno je jinak. Jsou tu i nějaké chyby; např. Vlak do pekla není sestavený z Hugem oceněných povídek.::: A.E. van Vogt - Kocka plná farby ::: Velice užitečný článek o málo známých moravských SF dílech ::: Rovněž užitečná bibliografie SF povídek z časopisů z 2. poloviny roku 1987 ::: číslo uzavírá přehled knih z klubové knihovny s anotacemi.

SLAN č.2 - 1988 +

Zpráva o 10. poradě SF klubů ::: Přínosný článek Tisknu, tiskneš, tiskneme o trampotách s cyklostylovým rozmnožováním fanzinu ::: Článek o setkání Ufoni ve Slaném + záznam besedy s profesionály /s pěknými postřehy a cynismem I.Železného/::: Pochvalná recenze na dvě SF antologie z Mladé fronty ::: Recenze na filmy Carrona I a II ::: Zvláštní, ale značně nevěrohodná povídka s detektivní zápletkou Tma od Milana Dundra ::: Pěkná satira Sázka D.Josczoaka.

MAKROPULOS č.18

Druhý díl povídky L.+J. Lukinových Vpád ::: Článek V.Richtera o francouzské SF, přetištěný ze Světové literatury ::: Ludmila Freiová o italské SF, doplněno překladem povídky Miriam Poloniatové Zbytečné probuzení ::: Tisk není příliš kvalitní, originálita obsahu je nadále nízká.

KRYPTON č.2

Fanzin dětského SF klubu Spectra, složený zřejmě výhradně z příspěvků členů klubu, především povídek: Filip Škába - Síla myšlenky /krásně šílená povídka o tom, jak vlivem mimozemských rozbrojů přišla Bajkalsko-amurská magistrála ke jménu/, Karel Stibral - Roboti /dvě short story se stejným začátkem a různou pointou/, F.Škába - Slavný jako Dániken, comics Hyperman, Petr Litoš - Nic, F.Škába - Civilizace věčného štěstí /pointová povídka o cestách časem/.

MOZEK č.4

Fanzin jihlavského sFK Mobius 2061, téměř celý vyprodukovaný Miroslavem Fišerem ::: U. Le Guinová - Směr cesty ::: H.G.Wells - Velký skřivánek ::: Dvě SF povídky M.Fišera - Šilenci na útěku /akční příběh, u kterého není docela jasné o co jde, s násilně přilepeným koncem/ a Antiwar requiem /protiválečná morálita/::: 1. část článku V.Gakova o SDI, přejatá ze Sovětské literatury::: Recenze filmu Vetřelci, kvalitní recenze Dickova Temného obrazu ::: Kvalitně tištěný fanzin, který by si zasloužil lepší obsah.

FUTURO č.1 - 7

Aktuálnost a otevřenost, která chybí fanzinu Mozek, je naopak vlastní tomuto "bleskovému informátoru" z téhož klubu. Za pozornost stojí především dravé recenze M.Fišera. Nejde prakticky o fanzin, jsou to většinou zhruba dva listy psané strojem. To nejzajímavější přetiskl INTERKOM, čímž dostale Futuro zaslouženou publicitu.

ZPRAVY ASFK

Nulté číslo zpravodaje prvního Pražského Anti-sci-fi klubu. Je to jednostránkový leták psaný počítačem, upozorňující na založení klubu a na zhoubnost literatury SF. Bližší podrobnosti se dozvíte v příštím čísle Poslední dávky.

ARGUS č. 9

Kromě vyhlášení ankety Luďvík zabírá zbytek čísla povídka R.E.Howarda Kletba monolitu. Tento fanzin sfk Terra je zajímavý na cyklostyl nezvykle precizními ilustracemi J.Kyslíka.

GEA č. 1 - 1988 /celk. 3/

Boskovický fanzin tradičního typu. Překlad: Tanith Lee - Stav rovnováhy. Články: o Spielbergovi a o životě po životě. Původní povídky: Zdeněk Bukáček - Uvnitř /trochu novovlněná povídka psaná pěkným jazykem a metaforami, ale poněkud příliš "mimo"/, Antonín Reigl - Projekt Solitom /příběh jako z 50. let o vojenském využití umělých vln, poměr technických podrobností a děje - 1:1/, Vlastimil Mrva - Vyprávění o přirozenosti /esejistická povídka o robotech nadbíhajících lidským ženám/.

BENE GESSERIT č. 4 +

Fanzin sfk Winston, který má oprávněně velmi dobrou pověst, nejen díky obsahu, ale i díky tloušťce /č.4 má 92 str./ a pěkné vnější úpravě. Polovinu čísla zabírá "První revidovaný Superseznam". Je záslužné, že konečně vychází ve větším nákladu seznam knih SF/F u nás vydaných, ale v podstatě jde o zahuštěnou verzi původního Superseznamu, takže v čem je ta revidovanost? ::: Překlady: R.Silverberg - Dvojí práce a Vesmírní sběratelé zvěře, R.Sheckley - Domorodý problém ::: Profil Zdenka Páve - vzpomíná na minulost plzeňského fandomu + dvě Pávovy povídky - Vůně /výborná povídka o relativitě životních hodnot/ a Život je, i když si zuješ boty /tradiční konstrukce Město kontra Příroda s několika pěknými nápady/.

- - - - - ČASOPISY POD RENTGENEM - - - - -

KVĚTY č. 1

Eduard Martin - Silvestr v roce 3000

O člověku z konce 3. tisíciletí, který chtěl oslavit Silvestr v roce 1900, ale uvázl v minulosti. Povídka má dobrou atmosféru, konstrukce příběhu za mnoho nestojí.

ABC č. 15

Alena Lekovská - Honička

Na dětský časopis poměrně tvrdý antiutopický příběh o světě, kde roboti povraždili všechny dospělé, zotročili si děti a pomocí brainwashingu je udržují v poslušnosti. Samozřejmě podle tradičního schématu žijí mimo města "divousové", svobodní lidé, chystající proti robotům odvetné tažení.

SVĚTOVÁ LITERATURA č.2

Piotr Szulkin - Válka světů /prozaické zpracování stejnojmenného antiutopického filmu/

Jorge Luis Borges - Zeď a knihy /výborné eseje, částečně související i s SF/

Svend Age Madsen - Così se šíří městem

Petr Pavlovský - Fantastika a sci-fi z hlediska genologie /teoretický článek o terminologii a vymezení SF a fantastiky, vyšel také ve fanzinu Poutník/

SVĚTOVÁ LITERATURA č.3

Ludvík Štěpán - Lem osmdesátých let /recenze na nové Lemovy romány Pokoj na Zemi a Fiasko a na knihu Rozmowy ze Stanisławem Lemem od S.Bereše/

KMEN č.1

Jen Schneider - Jedenáctero příběhů
/recenze na Neffův Čtvrtý den až navěky/

KMEN č.3

Jiří Fleyberk - Nesmysl!
Fragmentovitý příběh o výbuchu způsobeném přílišnou koncentrací geniálních lidí. Název dobře odpovídá obsahu.

KMEN č.4

Radko Pytlík - Próza 1987

Souhrnný článek o prozaické tvorbě minulého roku, ve kterém je zmiňována i SF: Hledám za manžela muže, Země žen a Požár u Zlatých labutí.

KMEN č.10

Jen Schneider - Panelstory jinak
recenze na Souchopův Laskavý nezájem

KMEN č.15

Wonggg! ještě není comics
Rozhovor s Kájou Saudkem

ČTENÍ č.3

Adler Timergalin - Začít znovu
Daniel Kluger - Krvavý pes

ČTENÍ č.4

Dmitrij Bilenkin - Návštěvník /ve Čtení již jednou vyšlo pod titulem Setkání/
Askold Jakubovskij - Hlasy v noci

ČTENÍ č.5

Adler Timergalin - Špión

ČTENÍ č.6

Juriј Kirillov + Viktor Adamenko - Pro jistotu
Amen Sagateljan - Hvězda

ČTENÍ č.7

A.Bolnych - Pytláci

Andrej Smitruk /že by Dmitruk?/ - Inspektor

ELEKTRÓN č.3

Eva Mikulová - Velká Medvedica

Mimozemšťané se na chvíli zmocní vědomí hrdinky a zkoumají, zdali je Země vhodná pro navázání kontaktu. Pochopitelně nen

ELEKTRÓN č.4

Michal Polák - Cesta do neznáma

Prostřednictvím televize naváže vypravěč kontakt se svým dvojníkem z paralelního vesmíru. Dohodnou se, že si na nějakou dobu vymění svoje světy. Ale ouha, dvojník mu nejen vyrabuje po výměně byt, ale pošle ho do rukou spravedlnosti, jelikož je ve svém světě stíhaný zločinec.

ZÁPISNÍK č.7

Taku Majumura - Prodavač

ZÁPISNÍK č.8

Murray Leinster - Demonstrátor čtvrté dimenze /The Fourth Dimensional Demonstrator/

ZÁPISNÍK č.9

Andrzej Drzewinski - Pomáhejme si navzájem

ZÁPISNÍK č.10

William Tenn - Projekt Brooklyn /The Brooklyn Project/

ZÁPISNÍK č.11

Martin Gilar - Porucha

Sentimentální povídka o přátelství biorobota a holčičky v bezcitném světě.

ZÁPISNÍK č.12

Fen-fen /navštívenka sfk Futurum, článek o SF knihovně v Londýně, SF diskografie, vyhlášení soutěží, aktuality/

ZÁPISNÍK č.13

Robert Sheckley - Ideální žena /The Perfect Woman/

ZÁPISNÍK č.14

Ray Russell - Ten lepší /The Better Man/